

แบบรายงานผลการเข้ารับการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์ (ทั้งในประเทศ/ต่างประเทศ)

๑. ชื่อ -สกุล นางวัชรภรณ์ พึ่งพวก ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ ระดับ ชำนาญการ
สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา
๒. โครงการ/หลักสูตร เข้าร่วมโครงการอบรมพัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) เขตสุขภาพที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๘ ในระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ มกราคม ๒๕๖๘ โดยจัดอบรม รูปแบบออนไลน์ ณ ห้องประชุมราชวดี ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
๓. ระยะเวลาในการเดินทางไปเข้ารับการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์
๒๒ - ๒๔ มกราคม ๒๕๖๘
๔. สถานที่ฝึกอบรม
รูปแบบออนไลน์ ณ ห้องประชุมราชวดี ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
๕. วัตถุประสงค์ในการเข้ารับการอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์
  ๑. เพื่อฟื้นฟูศักยภาพ Care Manager รองรับการดำเนินงาน Long Term Care /สถานชิวาภิบาลสำหรับผู้สูงอายุและผู้ป่วยระยะสุดท้าย ในศาสนสถาน/ชุมชนที่เหมาะสมและมีคุณภาพ
  ๒. เพื่อพัฒนาศักยภาพ Care Manager มีความรู้ ทักษะ ในการเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงระยะยาว และผู้ป่วยระยะสุดท้ายในชุมชนแบบบูรณาการ
  ๓. เพื่อให้มีความพร้อมดำเนินงาน Long Term Care ให้เป็นไปตามแนวทางของ สปสช.๖. งบประมาณในการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์
๖. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ไม่มีค่าใช้จ่าย
๗. สรุปเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการฝึกอบรม
  - ๗.๑ การดำเนินงานระบบการดูแลด้านสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care)
  - ๗.๒ การบริหารจัดการพยาบาลดูแลผู้สูงอายุ และบทบาทของ Care Manager
  - ๗.๓ การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุตามแนวทางแพทย์ทางเลือกและภูมิปัญญาชาวบ้าน
  - ๗.๔ กายภาพบำบัดสำหรับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง
  - ๗.๕ สุขภาพจิตและจิตสังคมของผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุ
  - ๗.๖ การดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง
  - ๗.๗ โรคและการดูแลเฉพาะโรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ
  - ๗.๘ หลักการส่งเสริมดูแลสุขภาพและโภชนาการในผู้สูงอายุ
  - ๗.๙ การเบิกจ่ายกองทุนระบบการดูแลระยะยาว Long Term Care และโปรแกรม Long Term Care สปสช.

- ๗.๑๐ การทบทวนการใช้เครื่องมือ ADL TAI ICF แบบประเมินระยะยาว) และประเด็นปัญหาการดำรงชีวิตกับขั้นตอนการดูแลช่วยเหลือ วิเคราะห์การดำเนินงาน Long Term Care
- ๗.๑๑ ทิศทางการดำเนินงานการเขียน Care Plan และฝึกปฏิบัติการใช้งานโปรแกรม
- ๗.๑๒ ระบบโปรแกรม Long Term Care (๓C) กรมอนามัย
- ๗.๑๓ การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง (Palliative care) ในชุมชน
- ๗.๑๔ การจัดการสภาพแวดล้อมสำหรับผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียงและภัยเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อม

๘. ประโยชน์ที่ทางราชการ/ประชาชนได้รับจากการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์

- ๑. มีความรู้ความสามารถ Care Manager สามารถรองรับการดำเนินงาน Long Term Care /สถานชีวาภิบาลสำหรับผู้สูงอายุและผู้ป่วยระยะสุดท้าย ในศาสนสถาน/ชุมชนที่เหมาะสมและมีคุณภาพ
- ๒. มีศักยภาพ มีความรู้ ทักษะ ในการเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงระยะยาว (Care Manager) และผู้ป่วยระยะท้ายในชุมชนแบบบูรณาการ
- ๓. มีความพร้อม และความรู้สามารถนำมาปรับใช้ในการ ดำเนินงาน Long Term Care ให้เป็นไปตามแนวทางของ สปสช.

๙. ข้อเสนอแนะ/ แนวคิดที่นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานหรือพัฒนางานที่สอดคล้องกับข้อ ๘

- ๙.๑ เจ้าหน้าที่ ที่ได้รับการอบรม สามารถประเมินผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนเพื่อให้ได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องจากเจ้าหน้าที่ สหวิชาชีพ และได้รับการช่วยเหลือตามชุดสิทธิประโยชน์ กองทุน Long Term Care
- ๙.๒ เจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรม สามารถประสานงานหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้การช่วยเหลือสนับสนุน อุปกรณ์ ที่จำเป็นในการดำรงชีพของผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๙.๓ นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับทราบแนวปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางการดูแลผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนได้อย่างถูกต้อง
- ๙.๔ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการรักษาของหน่วยงาน ควรมีการฟื้นฟู ในความรู้เกี่ยวกับแนวทางการดูแลผู้ป่วยทุกกลุ่มวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลอย่างถูกต้องปลอดภัย
- ๙.๕ มีการอัปเดตฐานข้อมูลของเจ้าหน้าที่ที่เข้าใช้งาน ระบบโปรแกรม Long Term Care (๓C) กรมอนามัย

ลงชื่อ.....

(นางวัชรภรณ์ พึ่งพวง)

ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

แบบรายงานผลการเข้ารับการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์ (ทั้งในประเทศ/ต่างประเทศ)

๑. ชื่อ -สกุล นางบงกชรัตน์ ชัดิคำ
ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ ระดับชำนาญการ
สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา
๒. โครงการ/หลักสูตร เข้าร่วมโครงการอบรมพัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) เขตสุขภาพที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๘ ในระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ มกราคม ๒๕๖๘ โดยจัดอบรม รูปแบบออนไลน์ ณ ห้องประชุมราชาวดี ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
๓. ระยะเวลาในการเดินทางไปเข้ารับการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์
๒๒ - ๒๔ มกราคม ๒๕๖๘
๔. สถานที่ฝึกอบรม
รูปแบบออนไลน์ ณ ห้องประชุมราชาวดี ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
๕. วัตถุประสงค์ในการเข้ารับการอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์
  ๑. เพื่อฟื้นฟูศักยภาพ Care Manager รองรับการทำงาน Long Term Care /สถานชีวาภิบาลสำหรับผู้สูงอายุและผู้ป่วยระยะสุดท้าย ในศาสนสถาน/ชุมชนที่เหมาะสมและมีคุณภาพ
  ๒. เพื่อพัฒนาศักยภาพ Care Manager มีความรู้ ทักษะ ในการเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงระยะยาว และผู้ป่วยระยะสุดท้ายในชุมชนแบบบูรณาการ
  ๓. เพื่อให้มีความพร้อมดำเนินงาน Long Term Care ให้เป็นไปตามแนวทางของ สปสช.๖. งบประมาณในการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์
๖. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ไม่มีค่าใช้จ่าย
๗. สรุปเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการฝึกอบรม
  - ๗.๑ การดำเนินงานระบบการดูแลด้านสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care)
  - ๗.๒ การบริหารจัดการพยาบาลดูแลผู้สูงอายุ และบทบาทของ Care Manager
  - ๗.๓ การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุตามแนวทางแพทย์ทางเลือกและภูมิปัญญาชาวบ้าน
  - ๗.๔ กายภาพบำบัดสำหรับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง
  - ๗.๕ สุขภาพจิตและจิตสังคมของผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุ
  - ๗.๖ การดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง
  - ๗.๗ โรคและการดูแลเฉพาะโรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ
  - ๗.๘ หลักการส่งเสริมดูแลสุขภาพและโภชนาการในผู้สูงอายุ
  - ๗.๙ การเบิกจ่ายกองทุนระบบการดูแลระยะยาว Long Term Care และโปรแกรม Long Term Care สปสช.

- ๗.๑๐ การทบทวนการใช้เครื่องมือ ADL TAI ICF แบบประเมินระยะยาว) และประเด็นปัญหาการดำรงชีวิตกับขั้นตอนการดูแลช่วยเหลือ วิเคราะห์การดำเนินงาน Long Term Care
- ๗.๑๑ ทิศทางการดำเนินงานการเขียน Care Plan และฝึกปฏิบัติการใช้งานโปรแกรม
- ๗.๑๒ ระบบโปรแกรม Long Term Care (๓C) กรมอนามัย
- ๗.๑๓ การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง (Palliative care) ในชุมชน
- ๗.๑๔ การจัดการสภาพแวดล้อมสำหรับผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียงและภัยเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อม

๘. ประโยชน์ที่ทางราชการ/ประชาชนได้รับจากการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์

- ๑. มีความรู้ความสามารถ Care Manager สามารถรองรับการดำเนินงาน Long Term Care /สถานชิวาภิบาลสำหรับผู้สูงอายุและผู้ป่วยระยะสุดท้าย ในศาสนสถาน/ชุมชนที่เหมาะสมและมีคุณภาพ
- ๒. มีศักยภาพ มีความรู้ ทักษะ ในการเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงระยะยาว (Care Manager) และผู้ป่วยระยะท้ายในชุมชนแบบบูรณาการ
- ๓. มีความพร้อม และความรู้สามารถนำมาปรับใช้ในการ ดำเนินงาน Long Term Care ให้เป็นไปตามแนวทางของ สปสช.

๙. ข้อเสนอแนะ/ แนวคิดที่นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานหรือพัฒนางานที่สอดคล้องกับข้อ ๘

- ๙.๑ เจ้าหน้าที่ ที่ได้รับการอบรม สามารถประเมินผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนเพื่อให้ได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องจากเจ้าหน้าที่ สหวิชาชีพ และได้รับการช่วยเหลือตามชุดสิทธิประโยชน์ กองทุน Long Term Care
- ๙.๒ เจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรม สามารถประสานงานหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้การช่วยเหลือสนับสนุน อุปกรณ์ ที่จำเป็นในการดำรงชีพของผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๙.๓ นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ได้รับทราบแนวปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางการดูแลผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนได้อย่างถูกต้อง
- ๙.๔ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการรักษาของหน่วยงาน ควรมีการฟื้นฟู ในความรู้เกี่ยวกับแนวทางการดูแลผู้ป่วยทุกกลุ่มวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลอย่างถูกต้องปลอดภัย
- ๙.๕ มีการอัปเดตฐานข้อมูลของเจ้าหน้าที่ที่เข้าใช้งาน ระบบโปรแกรม Long Term Care (๓C) กรมอนามัย

ลงชื่อ.....

(นางบงกชรัตน์ ชัดคำ)

ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

แบบรายงานผลการเข้ารับการฝึกอบรม

๑. นางนุชจิรา บัวเขียว

ตำแหน่ง ผอ.รพ.สต.บ้านร่องเอียน ระดับ อาวุโส

สังกัด รพ.สต.บ้านร่องเอียน กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา

๒. โครงการ/หลักสูตร การอบรมพัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) เขตสุขภาพที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๘ (ผ่านระบบออนไลน์) รุ่นที่ ๒ ในภาคทฤษฎีระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๒ มกราคม ๒๕๖๘ ส่งสัญญาณจาก ห้องประชุมราชาวดี ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย จัดโดย ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย

๓. ระยะเวลาในการเดินทางไปเข้ารับการฝึกอบรม

ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๒ มกราคม ๒๕๖๘

๔. สถานที่ฝึกอบรม ส่งสัญญาณผ่านระบบ Video Conference Zoom Meeting ณ ห้องประชุมราชาวดี

ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย

๕. วัตถุประสงค์ในการเข้ารับการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์

๕.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager)

๕.๒ เพื่อให้ผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) ที่ครบผ่านการอบรมครบ 4 ปี ได้ต่อยอดการปฏิบัติงานในพื้นที่

๖. งบประมาณในการฝึกอบรม

ไม่มีค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนอบรม

๗. สรุปเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการฝึกอบรม

จากการอบรมโครงการ หลักสูตรการอบรมพัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) เขตสุขภาพที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๘ (ผ่านระบบออนไลน์) รุ่นที่ ๒ ในภาคทฤษฎีระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๒ มกราคม ๒๕๖๘ ส่งสัญญาณจาก ห้องประชุมราชาวดี ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย มีการบรรยาย ตอบข้อซักถามการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องและปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และอาจจะเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลผู้สูงอายุ ตลอดจนมีการทดสอบก่อนการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม ในเนื้อหาตามหลักสูตรการอบรมดังกล่าว ดังนี้

- ก่อนการเริ่มการฝึกอบรม มีพิธีเปิดการอบรมโดย นายแพทย์นิธิรัตน์ บุญตานนท์ ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย และนางสาวสิตาพัฒน์ ยุตบุตร รองผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย ผู้กล่าวรายงาน และมีการทดสอบเพื่อวัดความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องที่จะมีการอบรม เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้มีการประเมินความรู้ของตนเองในเรื่องที่จะอบรม และวิทยากรได้นำผลการประเมินไปใช้ประกอบการบรรยาย ชี้แจงเพิ่มเติมในระหว่างการอบรม โดยเฉพาะในเรื่องที่ผู้เข้าอบรมยังมีความเข้าใจ หรืออาจเจอปัญหาจากการเยี่ยมผู้ป่วย

- เนื้อหาการบรรยาย/อภิปราย สรุปได้ ดังนี้

๗.๑ บรรยายหัวข้อ การดำเนินงานระบบการดูแลด้านสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) วิทยาการบรรยายโดย นางสาวอังศุมาลิน บัวแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ ระบบการดูแลผู้สูงอายุมีระบบการดูแลระดับบุคคล,ระบบสุขภาพ,ภาคีเครือข่าย,กฎหมายและนโยบาย มีการคัดกรอง ๙ ด้านของผู้สูงอายุประเมินกลุ่มผู้สูงอายุออกเป็นกลุ่มดังนี้ กลุ่มติดสังคม,กลุ่มติดบ้าน,กลุ่มติดเตียง,กลุ่มระยะท้าย (Palliative Care) และมีการคัดกรองปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ แบบประเมิน TAI,PPS

- สำหรับระดับบุคคลมีระบบดังนี้คือ CM CG CC อสม.PCU ๓หมอ สหวิชาชีพ ฯลฯ
- ภาคีเครือข่าย คือ ท้องถิ่น,ชุมชน,เอกชน,แผนปฏิบัติการ,มาตรการ ฯลฯ

การดูแลสุขภาพระยะยาว (Long Term Care) หมายถึง การดูแลสุขภาพในกลุ่มผู้ที่มีภาวะ ฟึ่งพึ่ง (หมายถึง ภาวะที่ต้องการการช่วยเหลือจากผู้อื่นในการดำรงชีวิตและประกอบกิจกรรมต่างๆ) มีปัญหาสุขภาพเรื้อรัง และมีข้อจำกัดในการดูแลตนเอง เช่น อัมพฤกษ์ อัมพาต ความจำเสื่อม อุบัติเหตุ รวมถึงผู้สูงอายุ คนพิการ ให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้มากที่สุด (Independent ADL) ทั้งกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ จึงเป็นการช่วยเหลือครอบครัวในการดูแลผู้ป่วย โดยให้ชุมชนและสังคม มี ส่วนร่วมการดูแลสุขภาพระยะยาวจึงเป็นบริการทางสุขภาพและสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการ ได้รับความช่วยเหลือของผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เนื่องจากการเจ็บป่วยเรื้อรัง การประสบอุบัติเหตุ และหรือความพิการต่างๆ อาจไม่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาลจากแพทย์โดยตรง แต่มุ่งเน้นด้านการฟื้นฟูบำบัดรวมถึงการส่งเสริมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

บรรยายหัวข้อ ระบบโปรแกรม Long Term Care (3C) กรมอนามัย

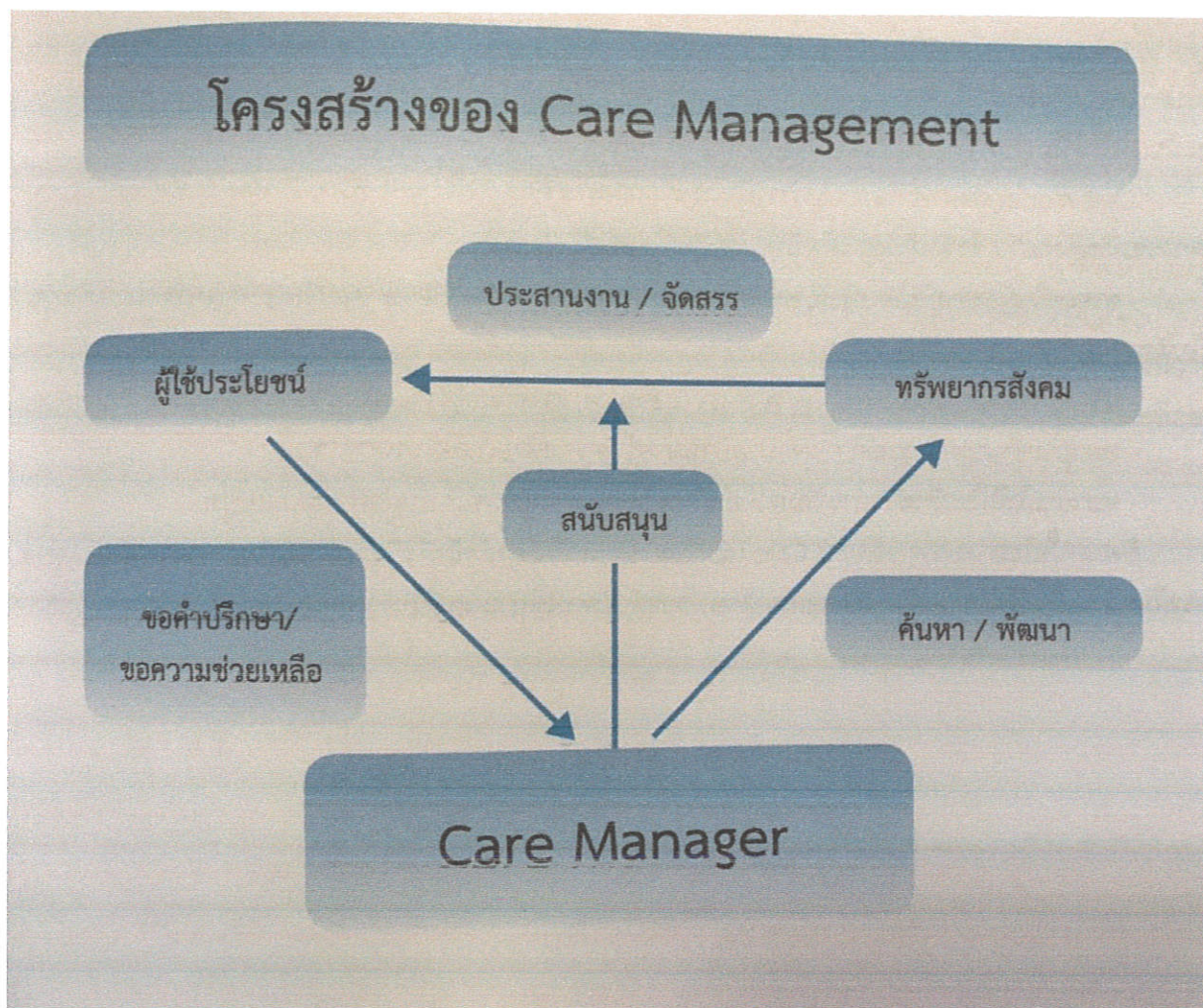
วิทยาการบรรยายโดย นางอนันตยา นอร์ตัน นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ สอนวิธีการเข้าระบบโปรแกรม Long Term Care (3C) กรมอนามัยโดยการส่งแผนการดูแลแต่ละ case ซึ่ง CM จะต้องเป็นผู้ประเมินและลงเยี่ยมบ้านกับ Cg

บรรยายหัวข้อ กายภาพบำบัดสำหรับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง

วิทยาการบรรยายโดย นางสาวสุพรรณิ แบนถึง นักกายภาพปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กายภาพบำบัดผู้สูงอายุ (Geriatric Physical Therapy) เป็นการกายภาพบำบัดที่เน้นพัฒนาและฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายสำหรับผู้สูงอายุด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น ออกกำลังกาย บริหารกล้ามเนื้อ ใช้อุปกรณ์ต่างๆ เสริมการรักษาเมื่ออายุมากขึ้น ร่างกายจะเกิดความสึกหรอจนเกิดอาการปวดตามข้อ และตำแหน่งต่างๆ ทำให้ไม่สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้เป็นปกติ การทำกายภาพบำบัดผู้สูงอายุจะสามารถเสริมความแข็งแรง และความคล่องตัวให้กับกล้ามเนื้อได้ ช่วยให้ผู้สามารถทรงตัวได้ดีขึ้น ลดโอกาสลื่นล้มจนเกิดการบาดเจ็บนอกจากนี้ ผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัวหรือโรคเรื้อรังที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน แพทย์ผู้ทำการรักษาอาจแนะนำให้ทำกายภาพบำบัดผู้สูงอายุ ร่วมกับการรักษาด้วยเช่นกัน แนะนำ ๑๐ ท่ากายภาพบำบัดที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ สามารถลองทำที่บ้านได้ง่ายๆ โดยทำกายภาพบำบัดนี้ จะช่วยปรับสมดุลร่างกาย ป้องกันและชะลอโรคร้ายต่างๆ อาทิ โรคความดันโลหิตสูง, โรคหัวใจขาดเลือด, โรคกระดูก, โรคทางสมอง เป็นต้น

บรรยายหัวข้อ การบริหารจัดการพยาบาลดูแลผู้สูงอายุ และบทบาทของ Care Manager

วิทยาการบรรยายโดย นางสาวอังศุมาลิน บัวแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่

Care Manager ผู้จัดการพยาบาลดูแล มีบทบาทหน้าที่ คือ งานการส่งเสริมการพยาบาลดูแลชุมชน หมายถึง กรรมวิธีการวิเคราะห์อุปสรรคที่กีดขวางการดำรงชีวิตประจำวันของบุคคลผู้เป็นเป้าหมายการช่วยเหลือ และแนะนำให้บุคคลนั้นใช้ทรัพยากรทางสังคมที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ในการคลี่คลายปัญหาเพื่อขจัดอุปสรรค

บรรยายหัวข้อ โรคและการดูแลเฉพาะโรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ

วิทยากรบรรยายโดย พญ.ปรารถนา ปันทะ นายแพทย์ชำนาญการ กลุ่มงานเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลลำปาง ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ เมื่อมีอายุเข้าสู่วัย ๕๐ ปี ร่างกายก็จะเสื่อมลง ซึ่งทำให้มีโรคต่างๆ ตามมามากมาย แต่มีอยู่ ๑๐ โรคที่เราต้องเฝ้าระวัง ดังนี้

โรคทางสมอง

พบมากในผู้ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน โรคอ้วน โรคหัวใจ เครียด ขาดการออกกำลังกาย สูบบุหรี่ การเสื่อมของเซลล์สมอง และผู้ที่คนในครอบครัวมีประวัติเป็นโรคสมอง ซึ่งส่วนใหญ่จะพบในคนอายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป โดยโรคสมองที่พบได้บ่อยในผู้สูงอายุ ได้แก่ โรคอัลพหักษ์อัมพาต โรคอัลไซเมอร์ โรคสมองเสื่อม หรือโรคหลอดเลือดสมอง เป็นต้น

โรคเกาต์

มักพบในชายสูงอายุมากกว่าหญิง ทำให้เกิดอาการปวดตามข้อ ซึ่งเกิดจากการมีกรดยูริกสะสมในร่างกายเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะตามข้อ ซึ่งคนแต่ละวัยมีระดับกรดยูริกในเลือดที่แตกต่างกัน เช่น ผู้หญิงวัยก่อนหมด

ประจำเดือนจะมีระดับกรดยูริกในเลือดสูงกว่าคนในวัยอื่นๆ หรือการรับประทานอาหารที่มีสารพิวรีนสูง เช่น เนื้อเป็ด เนื้อไก่ เครื่องในสัตว์ ถั่วต่างๆ ก็เป็นสาเหตุสำคัญในการเกิดกรดยูริกในร่างกายมากเกินไป

โรคเบาหวาน

เป็นความผิดปกติของร่างกายที่มีการผลิตฮอร์โมนอินซูลินไม่เพียงพอ อันส่งผลให้ระดับน้ำตาลในกระแสเลือดสูงเกิน ก่อให้เกิดอาการต่างๆ เช่น ปัสสาวะและกระหายน้ำบ่อย ตื่นน้ำในปริมาณมากต่อครั้ง อ่อนเพลีย น้ำหนักตัวลดโดยไม่มีสาเหตุ และอาจเกิดภาวะแทรกซ้อนตามมาได้ เช่น ตาพร่ามัว ตาบอด ไตเสื่อม ขาดตามปลายมือปลายเท้า และอาจติดเชื้อได้ง่าย

โรกระบบทางเดินปัสสาวะ

ผู้ชายสูงอายุ ส่วนใหญ่เป็นโรคต่อมลูกหมากโตจนกดท่อปัสสาวะ ทำให้ปัสสาวะลำบาก ปัสสาวะบ่อยโดยเฉพาะตอนกลางคืน ปัสสาวะออกไม่หมดทำให้เหลือบางส่วนไว้ในกระเพาะปัสสาวะ อันเป็นสาเหตุของการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะได้ ผู้หญิงสูงอายุ มักกลั้นปัสสาวะไม่อยู่ อาจเกิดจากระบบประสาท สุขภาพจิต กระเพาะหรือทางเดินปัสสาวะผิดปกติ เช่น เกิดการอุดตัน การติดเชื้อ หูรูดไม่ดี

โรคข้อเข่าเสื่อม

มักพบในผู้หญิงสูงอายุมากกว่าชายถึง ๒ เท่า เกิดการใช้ข้อเข่ามานาน การรับน้ำหนักตัวที่มากเกินไป อาการที่พบคือ การเจ็บปวดของข้อและข้อบวม อาการข้อขัด หรือรูปร่างขาโก่งผิดปกติ เขยียดขาได้ไม่สุด โดยเฉพาะคนที่เล่นกีฬาหนักๆ หรือคนที่มีน้ำหนักตัวมากอาจเป็นตัวส่งเสริมให้ข้อเข่าเสื่อมเร็วยิ่งขึ้น

โรคกระดูกพรุน

โรคนี้อาจเกิดกับผู้หญิงสูงอายุ โดยเฉพาะวัยหมดประจำเดือน เป็นภาวะที่กระดูกมีความหนาแน่นน้อยลง ทำให้กระดูกบางและเปราะหักง่ายขึ้น อาการของโรคนี้ได้แก่ เสียวฟันเนื่องจากการรั่วของฟัน ฟันผุ ร้อนหลัง ร่วงง่าย หลังงุ้มลง ส่วนสูงลดลง ขาหรือเข่าโก่งออกมากผิดปกติ ปวดเสียวบริเวณข้อต่อต่างๆ และมักปวดกระดูกสันหลัง สะโพก และกระดูกข้อมือ

โรคตา

โรคตาที่ผู้สูงอายุเป็นกันมาก คือ โรคจอประสาทตาเสื่อม โรคต้อกระจก โรคต้อหิน และน้ำวุ้นตาเสื่อม ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุ และมีอาการที่แตกต่างกัน แต่สาเหตุส่วนใหญ่ของโรคตาเกิดจากความเสื่อม เนื่องจากอายุที่มากขึ้น ทำให้การมองเห็นลดลง ดังนั้นเมื่อเกิดอาการผิดปกติ ควรรีบมาพบจักษุแพทย์ทันทีเพื่อทำการวินิจฉัย และรักษาได้อย่างถูกต้อง

โรคไต

ในช่วงแรกมักไม่แสดงอาการ แต่เมื่อไตเริ่มเสื่อมมากขึ้น จะทำหน้าที่ลดลง และเกิดการคั่งของเสียมากขึ้น ดังนั้นความผิดปกติและอาการก็จะแสดงมากขึ้น เช่น อ่อนเพลีย บวม เหนื่อยง่าย ความดันโลหิตสูง ถ้าอาการเพิ่มมากขึ้น จนอาจนำไปสู่อาการไตวายเรื้อรังจะมีอาการเพิ่มขึ้น เช่น ตัวซีด คันตามตัว เบื่ออาหาร อันนำไปสู่การรักษาอย่าง การล้างไต ฟอกเลือด และเปลี่ยนไตในที่สุด

โรคความดันโลหิตสูง

คนปกติจะมีความดันโลหิต ๑๒๐/๘๐ - ๑๓๙/๘๙ มิลลิเมตรปรอท ซึ่งหากมีความดันมากกว่านี้ จะจัดว่าเป็นผู้ที่มีภาวะความดันโลหิตสูง ซึ่งโรคนี้อายุมากมักไม่มีอาการแสดง แต่บางครั้งอาจมีอาการใจสั่น ปวดศีรษะ หน้าที่มืด ตาพร่า ถ้าไม่รักษาตั้งแต่เริ่มต้น อาจเกิดภาวะแทรกซ้อนได้ เช่น อัมพฤกษ์ ตาบอด ไตวาย หัวใจวาย เป็นต้น

โรคหัวใจขาดเลือด

สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดโรคนี้นั้นมาจากหลอดเลือดหัวใจตีบ ซึ่งเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ พบมากในผู้ที่เป็โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง สูบบุหรี่ อ้วนลงพุง ขาดการออกกำลังกาย หรือคนในครอบครัวเป็นโรคหัวใจจึงทำให้มีโอกาส

เป็นโรคสูงขึ้น อาการที่สำคัญคือ เจ็บแน่นหน้าอกระหว่างรวานม ลึ้นปี คล้ายมีอะไรมากดทับ หายใจไม่สะดวก อาจ ราวไปที่คอ กราม แขนซ้ายด้านใน และอาจมีอาการอื่นร่วมด้วย เช่น เหงื่อออก ตัวเย็น เวียนศีรษะ หน้ามืด เหนื่อย หอบ นอนราบไม่ได้ ใจสั่น ดังนั้นเมื่อเกิดอาการเจ็บแน่นหน้าอกควรรีบพบแพทย์โดยเร็ว

บรรยายหัวข้อ การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียง และภัยเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อม
วิทยากรบรรยายโดย นางสาวอิฐฎาวรา สำแดงสุข นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่

1. ห้องน้ำ ห้องน้ำเป็นห้องที่ผู้สูงอายุอาจเกิดอุบัติเหตุได้บ่อยครั้ง ห้องน้ำที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุควรมีลักษณะ ดังนี้ ห้องน้ำควรมีระยะห่างจากห้องนอนของผู้สูงอายุไม่เกิน ๓ เมตร เพราะผู้สูงอายุมักมีปัญหาการกลืนปัสสาวะ ไม่อยู่

- พื้นห้องน้ำควรระบายน้ำได้ดีไม่มีน้ำขังขณะอาบน้ำ ใช้วัสดุปูพื้นที่มีลักษณะหยาบ ขรุขระเล็กน้อย หรือใช้วัสดุกันลื่นที่เป็นแผ่นวางในจุดที่มีความเสี่ยงต่อการหกล้ม
- มีราวจับหรือเกาะ โดยเฉพาะบริเวณรอบๆ โถส้วมและที่อาบน้ำเพื่อช่วยในการลุกนั่ง ราวจับควรมีความแข็งแรง แน่นหนา เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓.๕ ซม. สูงจากพื้น ๘๐ ซม. ระยะห่างจากผนัง ๕ ซม.
- ควรเป็นพื้นที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ สีฝาผนังและสีพื้นห้องควรเป็นสีตัดกัน เพื่อความชัดเจน ในการมองเห็นของผู้สูงอายุ

- สุขภัณฑ์ต่างๆ ควรมีวิธีการใช้ที่ง่ายและปลอดภัย เช่น โถส้วมแบบโถนั่งเพื่อสะดวกต่อการลุกนั่ง

๒. ห้องนอน ห้องนอนเป็นห้องที่ผู้สูงอายุหรือผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยใช้อยู่เกือบตลอดเวลา ดังนั้นห้องนอนผู้สูงอายุควร อยู่ชั้นล่างและควรจัดสิ่งแวดล้อมดังนี้

- เตียงนอนควรจัดวางในตำแหน่งที่ เข้า-ออก ง่าย ความสูงของเตียงไม่ควรเกิน ๙๐ ซม. และไม่ต่ำกว่า ๔๐ ซม. หรือ ขึ้น-ลง ได้สะดวก เพราะผู้สูงอายุจะลุกนั่งและลงจากเตียงลำบาก

- พื้นเตียงนอนไม่ควรแข็งหรือนุ่มเกินไป เพราะจะทำให้ลุกขึ้นยาก หรือปวดหลังปวดข้อได้

- ควรมีราวจับที่ขอบเตียง เพื่อช่วยผ่อนการใช้แรงในการลุกนั่งบนเตียงได้สะดวกมากขึ้น

- แสงสว่างในห้องนอนควรสว่างเพียงพอ และมีสวิตช์ไฟที่หัวเตียงเพื่อให้ง่ายต่อการเปิด - ปิดไฟ

๓. บันได บันไดเป็นบริเวณที่ผู้สูงอายุเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย หากไม่จำเป็นผู้สูงอายุที่ทรงตัวไม่ดี เป็นโรคหัวใจ โรค ปอด ไม่ควรขึ้นลงบันได ลักษณะบันไดที่เหมาะสม มีดังนี้

- ราวบันไดควรมีรูปร่างทรงกลม ๒ ข้าง เพื่อความสะดวกในการยึดเกาะ บริเวณปลายขั้นบันไดแต่ละขั้นควรมีแถบ กันลื่น หากเป็นบันไดที่มีระยะทางยาว ควรมีจุดพักระหว่างทางขึ้นลง

- ควรมีแสงสว่างให้เพียงพอต่อการมองเห็นและมีแถบสีหรือสัญลักษณ์บอกตำแหน่งบนสุดหรือล่างสุดให้ชัดเจน

- ไม่ควรมีสิ่งของใดๆ วางขวางบริเวณบันได

- การขึ้นลงบันได ในมือไม่ควรถือสิ่งของทั้ง ๒ ข้าง ควรมีมือข้างหนึ่งจับราวบันไดขณะขึ้นลงบันได

๔. บริเวณภายในบ้าน

- บริเวณพื้นห้องไม่ควรขัดมัน เพราะอาจลื่นและหกล้มได้ง่าย

- ความกว้างของทางเดิน ไม่น้อยกว่า ๗๐ ซม. และไม่ควรวางสิ่งของบนพื้นหรือเกาะกวางทางเดิน

- ในกรณีที่ใช้รถเข็น ควรทำเป็นทางลาดในพื้นที่ต่างระดับ

- ไม่ควรมีธรณีประตูเพราะอาจเดินสะดุดล้มได้

๕. อุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ ของผู้สูงอายุ

- ควรอยู่ในตำแหน่งที่หยิบจับง่าย ไม่ควรอยู่ในตำแหน่งที่ต้องใช้การเอื้อมหรือก้มมากเกินไป

- สิ่งของและอุปกรณ์ที่มีขนาดเล็ก เช่น ดินสอ ปากกา ข้อน ส้อม แปรงสีฟัน กุญแจ ควรมีการเสริมที่จับให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อช่วยในการหยิบจับ

- อุปกรณ์เครื่องใช้ควรมีน้ำหนักเบา ไม่แตกหักง่าย

วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๘

บรรยายหัวข้อ การดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง

วิทยากรบรรยายโดย ทพญ.เพ็ญบุญญา ศิริประนะ ทันตแพทย์ชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
 หลักสำคัญของการดูแลสุขภาพช่องปากอย่างมีคุณภาพ คือ การประเมินสุขภาพช่องปาก และวางแผนการดูแลและให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละราย และหากจำเป็นต้องได้รับการรักษา ทางทันตกรรม ผู้สูงอายุควรได้รับการส่งต่อทันตแพทย์ในการรักษาอย่างทันเวลา เครื่องมือในการประเมินสุขภาพช่องปากมีหลายแบบขึ้นอยู่กับผู้ใช้

บรรยายหัวข้อ สุขภาพจิตและจิตสังคมของผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุ

วิทยากรบรรยายโดย นางสาวสุนิสา สิงห์แก้ว นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ กรมสุขภาพจิต
แนวทางการดูแลสุขภาพจิตใจของผู้สูงอายุ

- การให้เกียรติ ยอมรับในการตัดสินใจ ยอมรับบทบาท และให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ เช่น คอยซักถามเรื่องสุขภาพและความเป็นอยู่ ชวนคุย เล่าเรื่องสนุกๆ ให้ท่านฟัง
- หากิจกรรมให้ผู้สูงอายุทำ เป็นสิ่งที่ทำแล้วเพลิดเพลิน สิ่งที่ท่านชอบและสนใจที่จะทำ หมั่นทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว กระตุ้นให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าคุณเองเป็นที่ปรึกษาของบุคคลในครอบครัวได้
- อย่าทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าเขาเป็นผู้ที่ทำให้คุณต้องแบกภาระเหนื่อยยากในการดูแล
- หมั่นสังเกตความผิดปกติ และควรสอบถามสาเหตุที่ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความวิตกกังวล พุดคุย และรับฟัง แลกเปลี่ยนวิธีแก้ไขปัญหาร่วมกัน ไม่ควรให้ผู้สูงอายุเก็บปัญหา หรือความไม่สบายใจไว้เพียงลำพัง
- ให้ผู้สูงอายุพบปะกับบุคคลที่ชอบหรือคุ้นเคย เช่น ลูกหลาน เพื่อน หรือเพื่อนบ้าน
- ชวนสวดมนต์ ปฏิบัติธรรม ฟังสมาธิ ปรับเปลี่ยนบรรยากาศให้ผู้สูงอายุรู้สึกสดชื่น หลีกเลียงเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความกระทบกระเทือนใจ

ความสุขของผู้สูงวัยเกิดขึ้นได้ด้วยความรัก ความเข้าใจของผู้ดูแลและคนใกล้ชิด ลูกหลานจึงควรมองการแสดงออกของผู้สูงอายุหรือปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยทัศนคติเชิงบวก จะช่วยให้เรารู้สาเหตุและค้นพบทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม สำหรับตัวผู้สูงอายุเอง ควรทำความเข้าใจกับธรรมชาติยอมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และความรู้สึกของตัวเองอย่างเท่าทัน และปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงนั้นเพื่อให้ชีวิตมีความสุข

บรรยายหัวข้อ หลักการส่งเสริมดูแลสุขภาพ และโภชนาการในผู้สูงอายุ

วิทยากรบรรยายโดย นายทักษ์ดนัย ลิ้มวิสัย นักโภชนาการปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่

โภชนบัญญัติ ๙ ประการสำหรับผู้สูงอายุ

กินอาหารให้หลากหลายในสัดส่วนที่เหมาะสม และหมั่นดื่มน้ำหนักตัว

๑. กินข้าวเป็นหลัก เน้นข้าวกล้อง ข้าวขัดสีน้อย
๒. กินพืชผักและผลไม้ตามฤดูกาลให้มากเป็นประจำ
๓. กินปลา ไข่ เนื้อสัตว์ไม่ติดมัน ถั่วและผลิตภัณฑ์จากถั่วเป็นประจำ

๔. ต้มนมและผลิตภัณฑ์จากนมเป็นประจำ
๕. หลีกเลี่ยงอาหาร ไขมันสูง หวานจัด เค็มจัด
๖. ต้มน้ำสะอาดให้เพียงพอ ควรหลีกเลี่ยงเครื่องดื่มรสหวาน
๗. กินอาหารสะอาด ปลอดภัย

งดหรือลดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

สรุป กินเพลิน เจริญตา พาจาดี้ มีพลัง

บรรยายหัวข้อ ทบทวนเครื่องมือ (ADL TAI ICF แบบประเมินระยะยาว) และประเด็น ปัญหาการดำรงชีวิตกับขั้นตอนการดูแลช่วยเหลือ วิเคราะห์การดำเนินงาน Long Term Care ในชุมชน

วิทยากรบรรยายโดย ดร.สินศักดิ์ชนม์ อุ่นพรมมี นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

ศูนย์อนามัยที่ ๙ นครราชสีมา

การประเมินคัดกรองความสามารถ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (ADL) • Barthel Activity of Daily Living Index หรือ ADL Index คือ การวัดความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน • มีทั้งหมด ๑๐ หมวด • คะแนนเต็มคือ ๒๐ คะแนน (เดิมคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน) • คะแนนยิ่งมาก แสดงถึงสามารถช่วยเหลือตนเองในการดำเนินชีวิตประจำวันได้มาก

แบบประเมิน ADL ทั้ง ๑๐ หมวด ดังนี้

- ๑.รับประทานอาหาร เมื่อเตรียมส ารับไว้ให้เรียบร้อยต่อหน้า
- ๒.ล้างหน้า หวีผม แปรงฟัน โกนหนวด ในระยะ ๑-๒ วันที่ผ่านมา
- ๓.ลุกนั่งจากที่นอนหรือจากเตียงไปยังเก้าอี้
- ๔.ใช้ห้องน้ำ
๕. การเคลื่อนที่ภายในห้องหรือบ้าน
- ๖.การสวมใส่เสื้อผ้า
- ๗.การขึ้นลงบันได ๑ ชั้น
- ๘.การอาบน้ำ
- ๙.การกลั้นการถ่ายอุจจาระในระยะ ๑ สัปดาห์ที่ผ่านมา
- ๑๐.การกลั้นปัสสาวะในระยะ ๑ สัปดาห์ที่ผ่านมา

บรรยายหัวข้อ การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง (Palliative care) ในชุมชน

วิทยากรบรรยายโดย พญ.ช่อทิพย์ พรหมมารัตน์ นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลลำพูน

เป้าหมายการดูแลแบบประคับประคอง คือ การดูแลแบบประคับประคองไม่ใช่เพียงแค่การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายเท่านั้น แต่เป็นแนวทางการดูแลผู้ป่วยในองค์รวมทั้งตั้งแต่ผู้ป่วยเริ่มเผชิญกับภาวะความเจ็บป่วยจนถึงการดูแลผู้ป่วยในวาระสุดท้ายของชีวิต เป้าหมายของการดูแลแบบประคับประคอง คือ การมุ่งหวังให้ผู้ป่วยและบุคคลในครอบครัวสามารถใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข มีความสัมพันธ์ที่ดีในวาระสุดท้าย มีความสุขสบายทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ครอบคลุมถึงการลดความทุกข์ทรมานจากการยื้อชีวิต เนื่องจากการรักษาบางอย่างในห้อง ICU อาจเป็นการรักษาที่สร้างความทุกข์ทรมานและความเจ็บปวดโดยไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ กับผู้ป่วย ทำให้ผู้ป่วยสามารถจากไปอย่างสงบ สมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และสอดคล้องกับความเชื่อ ศาสนา สังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้ป่วยและครอบครัว

หลักการของการดูแลประคับประคอง คือ การส่งเสริมให้ผู้ป่วยและญาติมีความเข้าใจเรื่องโรคและการดำเนินของโรคเพื่อให้สามารถวางแผนในการใช้เวลาที่เหลืออยู่ให้มีค่าที่สุด รวมถึงสามารถใช้เวลาดังกล่าวหาหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ควบคู่ไปกับการรักษาหลัก โดยเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถทำให้คุณภาพชีวิตของคนไข้และ

ครอบครัวดีขึ้น มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

หลักการของการดูแลระดับประคอง

* ดูแลทั้งผู้ป่วยและครอบครัว

* ประเมินผู้ป่วยอย่างถี่ถ้วนและรอบด้าน ให้การดูแลโดยมุ่งลดความทุกข์ทรมานทั้งจากอาการทางกาย เช่น ลดอาการปวด หอบเหนื่อย อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน จากอาการทางจิตใจ เช่น ซึมเศร้า วิตกกังวล

* พยายามดูแลให้ผู้ป่วยถึงวาระสุดท้ายอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่เร่งการเสียชีวิต ไม่ยึดการเสียชีวิต

บรรยายหัวข้อ ระบบโปรแกรม Long Term Care (3C) กรมอนามัย

วิทยากรบรรยายโดย นางอานันตยา นอร์ตัน นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ สอนวิธีการเข้าระบบและการลงข้อมูลในระบบโปรแกรม Long Term Care (๓C) กรมอนามัย ฝึกโดยการเข้าใช้ และเข้ารหัสของหน่วยบริการและกองทุนแต่ละพื้นที่

วันที่ 22 มกราคม 2568

บรรยายหัวข้อ ทิศทางการดำเนินงานการเขียน Care plan และฝึกปฏิบัติการใช้งาน โปรแกรม

วิทยากรบรรยายโดย นางสาวอังศุมาลิน บัวแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ สอนวิธีการเข้าระบบการเขียน Care plan และฝึกปฏิบัติการใช้งานโปรแกรม โดยการนำ case ในแต่ละพื้นที่ ของหน่วยบริการและกองทุนแต่ละพื้นที่

บรรยายหัวข้อ การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุตามแนวทางแพทย์ทางเลือก และภูมิปัญญาชาวบ้าน

บรรยายหัวข้อ การเบิกจ่ายกองทุนระบบการดูแลระยะยาว (Long Term Care) และระบบโปรแกรม Long Term Care สปสช.

วิทยากรบรรยายโดย นายประมวล ปาละก้อน สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต ๑ เชียงใหม่

ตอบซักถามเรื่องการเบิกจ่ายเงินกองทุนแต่ละพื้นที่ที่ปัญหาและอุปสรรค

มีการ Post test จากผู้จัดอบรมโดยศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย

*****

๘. ประโยชน์ที่ทางราชการ/ประชาชนได้รับจากการฝึกอบรม

๘.๑ สามารถนำความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ทักษะ หรืออื่น ๆ ที่ได้รับในการอบรมนำมาเพื่อ พัฒนางานในหน้าที่ และส่วนราชการที่สังกัดอยู่ โดยสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๘.๒ นำความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ทักษะ ที่ได้จากการอบรมสัมมนา มาขยายผล โดยการเผยแพร่ ตลอดจนถึงผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจ

๘.๓ มีการสร้างเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้สูงอายุภาวะพึ่งพิงในท้องถิ่น เพื่อแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ

๙. ข้อเสนอแนะ แนวความคิดที่นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานหรือพัฒนางานที่สอดคล้องกับข้อ ๘

การปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านบริการและเครือข่ายการทำงานสุขภาพในพื้นที่ ให้ได้ผล อย่างแท้จริงนั้น ต้องอาศัยทั้งเวลา ความตั้งใจ และความอดทน เริ่มต้นจากการพัฒนาองค์ความรู้ โดยเฉพาะความรู้ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงาน มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์อย่างแท้จริง เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

๑๑. ใบประกาศนียบัตร

กรมอนามัย
Department of Health

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางนุชจิรา บัวเขียว

ได้ผ่านการอบรมหลักสูตรฟื้นฟูผู้จัดการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) จำนวน ๑๘ ชั่วโมง
ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๒ มกราคม ๒๕๖๘

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

จัดอบรมโดย ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ขอให้มีความสุข ความเจริญ ประสบความสำเร็จสืบไป

(แพทย์หญิงอัมพร เบญจพลพิทักษ์)
อธิบดีกรมอนามัย

แบบรายงานผลการเข้ารับการฝึกอบรม

๑. นางสาวสาวิตรี ใจเชื้อ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ตำแหน่ง ผอ.รพ.สต.บ้านน้ำปุก สังกัด กองสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา

๒. โครงการ/หลักสูตร การอบรมพัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) เขตสุขภาพที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๘ (ผ่านระบบออนไลน์) รุ่นที่ ๒ ในภาคทฤษฎีระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๒ มกราคม ๒๕๖๘ ส่งสัญญาณจากห้องประชุมราชาวดี ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย จัดโดย ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย

๓. ระยะเวลาในการเดินทางไปเข้ารับการฝึกอบรม

ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๒ มกราคม ๒๕๖๘

๔. สถานที่ฝึกอบรม ส่งสัญญาณผ่านระบบ Video Conference Zoom Meeting ณ ห้องประชุมราชาวดี ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย

๕. วัตถุประสงค์ในการเข้ารับการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์

๕.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager)

๕.๒ เพื่อให้ผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) ที่ผ่านการอบรมครบ ๔ ปี ได้ต่ออายุการปฏิบัติงานในพื้นที่

๖. งบประมาณในการฝึกอบรม

ไม่มีค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนอบรม

๗. สรุปเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการฝึกอบรม

จากการอบรมโครงการ หลักสูตรการอบรมพัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) เขตสุขภาพที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๘ (ผ่านระบบออนไลน์) รุ่นที่ ๒ ในภาคทฤษฎีระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๒ มกราคม ๒๕๖๘ ส่งสัญญาณจาก ห้องประชุมราชาวดี ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย มีการบรรยาย ตอบข้อซักถามการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องและปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และอาจจะเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลผู้สูงอายุ ตลอดจนมีการทดสอบก่อนการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรมในเนื้อหาตามหลักสูตรการอบรมดังกล่าว ดังนี้

- ก่อนการเริ่มการฝึกอบรม มีพิธีเปิดการอบรมโดย นายแพทย์นิธิรัตน์ บุญदानนท์ ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย และนางสาวสิตาพัฒน์ ยุตบุตร รองผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย ผู้กล่าวรายงาน และมีการทดสอบเพื่อวัดความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องที่จะมีการอบรม เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้มีการประเมินความรู้ของตนเองในเรื่องที่จะอบรม และวิทยากรได้นำผลการประเมินไปใช้ประกอบการบรรยาย ซึ่งแจ้งเพิ่มเติมในระหว่างการอบรม โดยเฉพาะในเรื่องที่ผู้เข้าอบรมยังมีความเข้าใจ หรืออาจเจอปัญหาจากการเยี่ยมผู้ป่วย

เนื้อหาการบรรยาย/อภิปราย สรุปได้ ดังนี้

๗.๑ บรรยายหัวข้อ การดำเนินงานระบบการดูแลด้านสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) วิทยากรบรรยายโดย นางสาวอังศุมาลิน บัวแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ ระบบการดูแลผู้สูงอายุมีระบบการดูแลระดับบุคคล, ระบบสุขภาพ,ภาคีเครือข่าย,กฎหมายและนโยบาย มีการคัดกรอง ๙ ด้าน

ของผู้สูงอายุประเมินกลุ่มผู้สูงอายุออกเป็นกลุ่มดังนี้ กลุ่มติดสังคม, กลุ่มติดบ้าน, กลุ่มติดเตียง, กลุ่มระยะท้าย (Palliative Care) และมีการคัดกรองปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ แบบประเมิน TAI, PPS

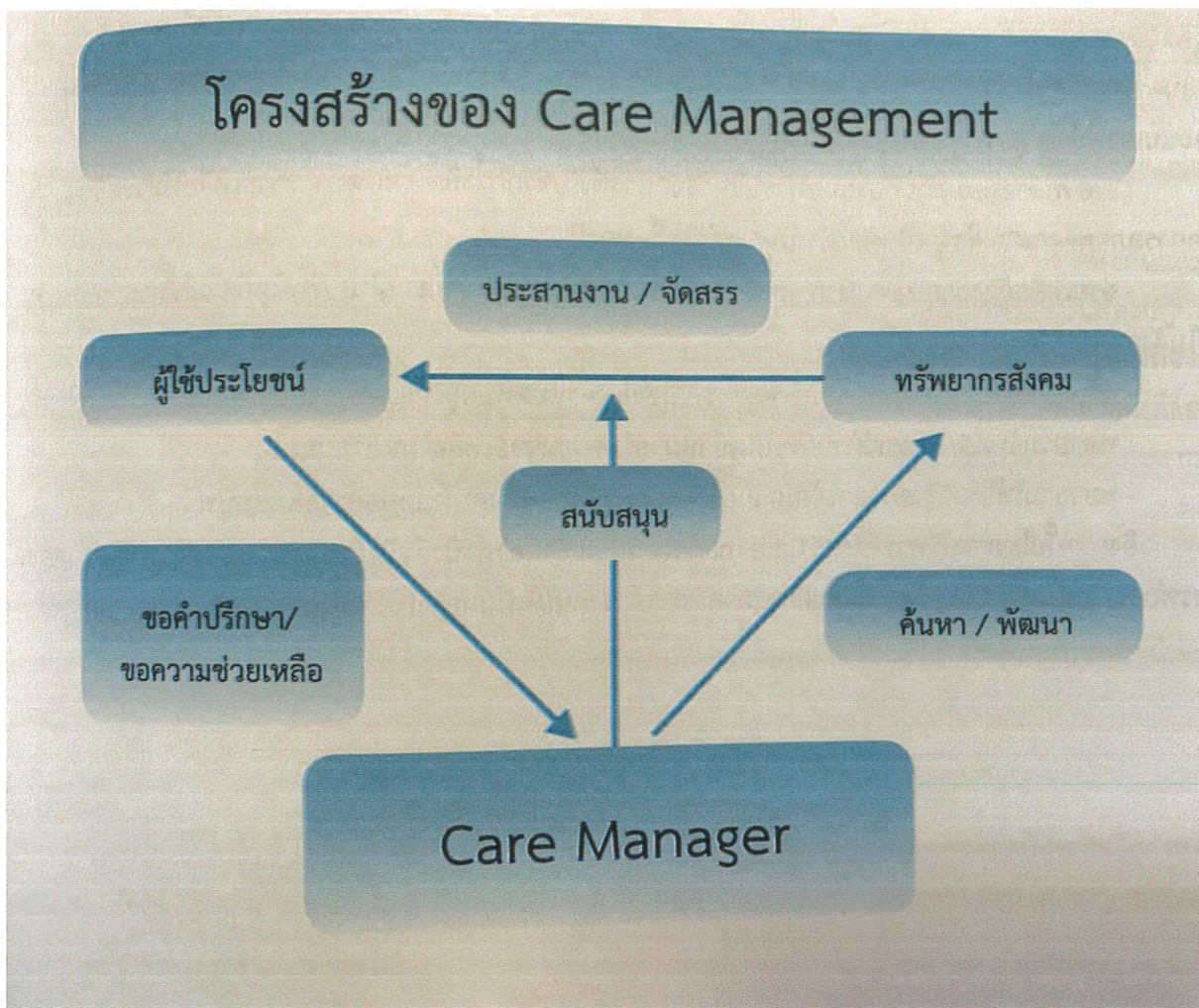
- สำหรับระดับบุคคลมีระบบดังนี้คือ CM CG CC อสม. PCU ๓ หมอ สหวิชาชีพ ฯลฯ
- ภาควิชาคือ คือ ท้องถิ่น, ชุมชน, เอกชน, แผนปฏิบัติการ, มาตรการ ฯลฯ

การดูแลสุขภาพระยะยาว (Long Term Care) หมายถึง การดูแลสุขภาพในกลุ่มผู้มีภาวะพึ่งพิง (หมายถึง ภาวะที่ต้องการการช่วยเหลือจากผู้อื่นในการดำรงชีวิตและประกอบกิจกรรมต่างๆ) มีปัญหาสุขภาพเรื้อรัง และมีข้อจำกัดในการดูแลตนเอง เช่น อัมพฤกษ์ อัมพาต ความจำเสื่อม อุบัติเหตุ รวมถึงผู้สูงอายุ คนพิการ ให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้มากที่สุด (Independent ADL) ทั้งกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ จึงเป็นการช่วยเหลือครอบครัวในการดูแลผู้ป่วย โดยให้ชุมชนและสังคม มีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพระยะยาวจึงเป็นบริการทางสุขภาพและสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการ ได้รับความช่วยเหลือของผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เนื่องจากการเจ็บป่วยเรื้อรัง การประสบอุบัติเหตุ และหรือความพิการต่างๆ อาจไม่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาลจากแพทย์โดยตรง แต่มุ่งเน้นด้านการฟื้นฟูบำบัดรวมถึงการส่งเสริมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

บรรยายหัวข้อ ระบบโปรแกรม Long Term Care (๓C) กรมอนามัย วิทยาการบรรยายโดย นางอานันตยา นอร์ตัน นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ สอนวิธีการเข้าระบบ โปรแกรม Long Term Care (๓C) กรมอนามัยโดยการส่งแผนการดูแลแต่ละ case ซึ่ง CM จะต้องเป็นผู้ประเมิน และลงเยี่ยมบ้านกับ Cg

บรรยายหัวข้อ กายภาพบำบัดสำหรับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง วิทยาการบรรยายโดย นางสาวสุพรรณิ แบนถึง นักกายภาพบำบัดปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กายภาพบำบัดผู้สูงอายุ (Geriatric Physical Therapy) เป็นการกายภาพบำบัดที่เน้นพัฒนาและฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายสำหรับผู้สูงอายุด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น ออกกำลังกาย บริหารกล้ามเนื้อ ใช้อุปกรณ์ต่างๆ เสริมการรักษาเมื่ออายุมากขึ้น ร่างกายจะเกิดความสึกหรองจนเกิดอาการปวดตามข้อ และตำแหน่งต่างๆ ทำให้ไม่สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้เป็นปกติ การทำกายภาพบำบัดผู้สูงอายุจะสามารถเสริมความแข็งแรง และความคล่องตัวให้กับกล้ามเนื้อได้ ช่วยให้สามารถทรงตัวได้ดีขึ้น ลดโอกาสล้มล้มจนเกิดการบาดเจ็บนอกจากนี้ ผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัว หรือโรคเรื้อรังที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน แพทย์ผู้ทำการรักษาอาจแนะนำให้ทำกายภาพบำบัดผู้สูงอายุร่วมกับการรักษาด้วยเช่นกัน แนะนำ ๑๐ ทำกายภาพบำบัดที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ สามารถลองทำที่บ้านได้ง่ายๆ โดยทำกายภาพบำบัดนี้ จะช่วยปรับสมดุลร่างกาย ป้องกันและชะลอโรคร้ายต่างๆ อาทิ โรคความดันโลหิตสูง, โรคหัวใจขาดเลือด, โรคกระดูก, โรคทางสมอง เป็นต้น

บรรยายหัวข้อ การบริหารจัดการพยาบาลดูแลผู้สูงอายุ และบทบาทของ Care Manager วิทยาการบรรยายโดย นางสาวอังศุมาลิน บัวแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่

Care Manager ผู้จัดการพยาบาลดูแล มีบทบาทหน้าที่ คือ งานการส่งเสริมการพยาบาลดูแลชุมชน หมายถึง กรรมวิธีการวิเคราะห์อุปสรรคที่เกิดขวางการดำรงชีวิตประจำวันของบุคคลผู้เป็นเป้าหมายการช่วยเหลือ และแนะนำให้บุคคลนั้นใช้ทรัพยากรทางสังคมที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ในการคลี่คลายปัญหาเพื่อขจัดอุปสรรค

บรรยายหัวข้อ โรคและการดูแลเฉพาะโรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ

วิทยากรบรรยายโดย พญ.ปรารณา ปันทะ นายแพทย์ชำนาญการ กลุ่มงานเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลลำปาง ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ เมื่อมีอายุเข้าสู่วัย ๕๐ ปี ร่างกายก็จะเสื่อมลง ซึ่งทำให้มีโรคต่างๆ ตามมามากมาย แต่มีอยู่ ๑๐ โรคที่เราต้องเฝ้าระวัง ดังนี้

โรคทางสมอง

พบมากในผู้ที่เป็โรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน โรคอ้วน โรคหัวใจ เครียด ขาดการออกกำลังกาย สูบบุหรี่ การเสื่อมของเซลล์สมอง และผู้ที่คนในครอบครัวมีประวัติเป็นโรคสมอง ซึ่งส่วนใหญ่จะพบในคนอายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป โดยโรคสมองที่พบได้บ่อยในผู้สูงอายุ ได้แก่ โรคอัลพเพิซฮัมพาด โรคอัลไซเมอร์ โรคสมองเสื่อม หรือโรคหลอดเลือดสมอง เป็นต้น

โรคเกาต์

มักพบในชายสูงอายุมากกว่าหญิง ทำให้เกิดอาการปวดตามข้อ ซึ่งเกิดจากการมีกรดยูริกสะสมในร่างกายเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะตามข้อ ซึ่งคนแต่ละวัยมีระดับกรดยูริกในเลือดที่แตกต่างกัน เช่น ผู้หญิงวัยก่อนหมด

ประจำเดือนจะมีระดับกรดยูริกในเลือดสูงกว่าคนในวัยอื่นๆ หรือการรับประทานอาหารที่มีสารพิวรีนสูง เช่น เนื้อเป็ด เนื้อไก่ เครื่องในสัตว์ ถั่วต่างๆ ก็เป็นสาเหตุสำคัญในการเกิดกรดยูริกในร่างกายมากเกินไป

โรคเบาหวาน

เป็นความผิดปกติของร่างกายที่มีการผลิตฮอร์โมนอินซูลินไม่เพียงพอ อันส่งผลให้ระดับน้ำตาลในกระแสเลือดสูงเกิน ก่อให้เกิดอาการต่างๆ เช่น ปัสสาวะและกระหายน้ำบ่อย ตื่นน้ำในปริมาณมากต่อครั้ง อ่อนเพลีย น้ำหนักตัวลดโดยไม่มีสาเหตุ และอาจเกิดภาวะแทรกซ้อนตามมาได้ เช่น ตาพร่ามัว ตาบอด ไตเสื่อม ขาตามปลายมือปลายเท้า และอาจติดเชื้อได้ง่าย

โรกระบบทางเดินปัสสาวะ

ผู้ชายสูงอายุ ส่วนใหญ่เป็นโรคต่อมลูกหมากโตจนกดท่อปัสสาวะ ทำให้ปัสสาวะลำบาก ปัสสาวะบ่อยโดยเฉพาะตอนกลางคืน ปัสสาวะออกไม่หมดทำให้เหลือบางส่วนไว้ในกระเพาะปัสสาวะ อันเป็นสาเหตุของการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะได้ ผู้หญิงสูงอายุ มักกลั้นปัสสาวะไม่อยู่ อาจเกิดจากระบบประสาท สุขภาพจิต กระเพาะหรือทางเดินปัสสาวะผิดปกติ เช่น เกิดการอุดตัน การติดเชื้อ หูดไม่ตี

โรคข้อเข่าเสื่อม

มักพบในผู้หญิงสูงอายุมากกว่าชายถึง ๒ เท่า เกิดการใช้ข้อเข่ามานาน การรับน้ำหนักตัวที่มากเกินไป อาการที่พบคือ การเจ็บปวดของข้อและข้อบวม อาการข้อขัด หรือรูปร่างขาโก่งผิดปกติ เขยียดขาได้ไม่สุด โดยเฉพาะคนที่เล่นกีฬาหนักๆ หรือคนที่มีน้ำหนักตัวมากอาจเป็นตัวอย่างส่งเสริมให้ข้อเข่าเสื่อมเร็วยิ่งขึ้น

โรคกระดูกพรุน

โรคนี้อาจเกิดกับผู้หญิงสูงอายุ โดยเฉพาะวัยหมดประจำเดือน เป็นภาวะที่กระดูกมีความหนาแน่นน้อยลง ทำให้กระดูกบางและเปราะหักง่ายขึ้น อาการของโรคนี้ได้แก่ เสียวฟันเนื่องจากการร้าวของฟัน ฟันผุ ร้อน หลุดร่วงง่าย หลังงุ้มลง ส่วนสูงลดลง ขาหรือเข่าโก่งออกมากผิดปกติ ปวดเสียวบริเวณข้อต่อต่างๆ และมักปวดกระดูกสันหลัง สะโพก และกระดูกข้อมือ

โรคตา

โรคตาที่ผู้สูงอายุเป็นกันมาก คือ โรคจอประสาทตาเสื่อม โรคต้อกระจก โรคต้อหิน และน้ำวุ้นตาเสื่อม ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุ และมีอาการที่แตกต่างกัน แต่สาเหตุส่วนใหญ่ของโรคตาเกิดจากความเสื่อม เนื่องจากอายุที่มากขึ้น ทำให้การมองเห็นลดลง ดังนั้นเมื่อเกิดอาการผิดปกติ ควรรีบมาพบจักษุแพทย์ทันทีเพื่อทำการวินิจฉัย และรักษาได้อย่างถูกต้อง

โรคไต

ในช่วงแรกมักไม่แสดงอาการ แต่เมื่อไตเริ่มเสื่อมมากขึ้น จะทำหน้าที่ลดลง และเกิดการคั่งของเสียมากขึ้น ดังนั้นความผิดปกติและอาการก็จะแสดงมากขึ้น เช่น อ่อนเพลีย บวม เหนื่อยง่าย ความดันโลหิตสูง ถ้าอาการเพิ่มมากขึ้น จนอาจนำไปสู่อาการไตวายเรื้อรังจะมีอาการเพิ่มขึ้น เช่น ตัวซีด คันตามตัว เบื่ออาหาร อันนำไปสู่การรักษาอย่าง การล้างไต ฟอกเลือด และเปลี่ยนไตในที่สุด

โรคความดันโลหิตสูง

คนปกติจะมีความดันโลหิต ๑๒๐/๘๐ - ๑๓๙/๘๙ มิลลิเมตรปรอท ซึ่งหากมีความดันมากกว่านี้ จะจัดว่าเป็นผู้ที่มีภาวะความดันโลหิตสูง ซึ่งโรคนี้อาจไม่มีอาการแสดง แต่บางครั้งอาจมีอาการใจสั่น ปวดศีรษะ หน้ามืด ตาพร่า ถ้าไม่รักษาตั้งแต่เริ่มต้น อาจเกิดภาวะแทรกซ้อนได้ เช่น อัมพฤกษ์ ตาบอด ไตวาย หัวใจวาย เป็นต้น

โรคหัวใจขาดเลือด

สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดโรคนี้นั้นมาจากหลอดเลือดหัวใจตีบ ซึ่งเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ พบมากในผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง สูบบุหรี่ อ้วนลงพุง ขาดการออกกำลังกาย หรือคนในครอบครัวเป็นโรคหัวใจยิ่งทำให้มีโอกาส

เป็นโรคสูงขึ้น อาการที่สำคัญคือ เจ็บแน่นหน้าอกระหว่างราวมม ลั้นปี คล้ายมีอะไรมากดทับ หายใจไม่สะดวก อาจ ราวไปที่คอ กราม แขนซ้ายด้านใน และอาจมีอาการอื่นร่วมด้วย เช่น เหงื่อออก ตัวเย็น เวียนศีรษะ หน้ามืด เหนื่อย หอบ นอนราบไม่ได้ ใจสั่น ดังนั้นเมื่อเกิดอาการเจ็บแน่นหน้าอกควรรีบพบแพทย์โดยเร็ว

บรรยายหัวข้อ การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียง และภัยเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อม

วิทยากรบรรยายโดย นางสาวอิฐฎวรา สำแดงสุข นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่

๑. ห้องน้ำ ห้องน้ำเป็นห้องที่ผู้สูงอายุอาจเกิดอุบัติเหตุได้บ่อยครั้ง ห้องน้ำที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุควรมีลักษณะดังนี้

ห้องน้ำควรมีระยะห่างจากห้องนอนของผู้สูงอายุไม่เกิน ๓ เมตร เพราะผู้สูงอายุมักมีปัญหาการกลั้นปัสสาวะไม่อยู่

• พื้นห้องน้ำควรระบายน้ำได้ดีไม่มีน้ำขังขณะอาบน้ำ ใช้วัสดุปูพื้นที่มีลักษณะหยาบ ขรุขระเล็กน้อย หรือใช้วัสดุกัน ลื่นที่เป็นแผ่นวางในจุดที่มีความเสี่ยงต่อการหกล้ม

• มีราวจับหรือเกาะ โดยเฉพาะบริเวณรอบๆ โถส้วมและที่อาบน้ำเพื่อช่วยในการลุกนั่ง ราวจับควรมีความแข็งแรง แน่นหนา เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓.๕ ซม. สูงจากพื้น ๘๐ ซม. ระยะห่างจากผนัง ๕ ซม.

• ควรเป็นพื้นที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ สีฝาผนังและสีพื้นห้องควรเป็นสีตัดกัน เพื่อความชัดเจน ในการมองเห็นของผู้สูงอายุ

• สุขภัณฑ์ต่างๆ ควรมีวิธีการใช้ที่ง่ายและปลอดภัย เช่น โถส้วมแบบโถนั่งเพื่อสะดวกต่อการลุกนั่ง

๒. ห้องนอน ห้องนอนเป็นห้องที่ผู้สูงอายุหรือผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยเฝ้าอยู่เกือบตลอดเวลา ดังนั้นห้องนอนผู้สูงอายุควร อยู่ชั้นล่างและควรจัดสิ่งแวดล้อมดังนี้

• เตียงนอนควรจัดวางในตำแหน่งที่ เข้า-ออก ง่าย ความสูงของเตียงไม่ควรเกิน ๔๐ ซม. และไม่ต่ำกว่า ๔๐ ซม.

หรือ ขึ้น-ลง ได้สะดวก เพราะผู้สูงอายุจะลุกนั่งและลงจากเตียงลำบาก

• พื้นเตียงนอนไม่ควรแข็งหรือนุ่มเกินไป เพราะจะทำให้ลุกขึ้นยาก หรือปวดหลังปวดข้อได้

• ควรมีราวจับที่ขอบเตียง เพื่อช่วยผ่อนการใช้แรงในการลุกนั่งบนเตียงได้สะดวกมากขึ้น

• แสงสว่างในห้องนอนควรสว่างเพียงพอ และมีสวิตช์ไฟที่หัวเตียงเพื่อให้่ายต่อการเปิด - ปิดไฟ

๓. บันได บันไดเป็นบริเวณที่ผู้สูงอายุเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย หากไม่จำเป็นผู้สูงอายุที่การทรงตัวไม่ดี เป็นโรคหัวใจ โรค ปอด ไม่ควรขึ้นลงบันได ลักษณะบันไดที่เหมาะสม มีดังนี้

• ราวบันไดควรมีรูปร่างทรงกลม ๒ ข้าง เพื่อความสะดวกในการยึดเกาะ บริเวณปลายขึ้นบันไดแต่ละขั้นควรมีแถบ กันลื่น หากเป็นบันไดที่มีระยะทางยาว ควรมีจุดพักระหว่างทางขึ้นลง

• ควรมีแสงสว่างให้เพียงพอต่อการมองเห็นและมีแถบสีหรือสัญลักษณ์บอกตำแหน่งบนสุดหรือล่างสุดให้ชัดเจน

• ไม่ควรมีสสิ่งของใดๆ วางขวางบริเวณบันได

• การขึ้นลงบันได ในมือไม่ควรถือสิ่งของทั้ง ๒ ข้าง ควรมีมือข้างหนึ่งจับราวบันไดขณะขึ้นลงบันได

๔. บริเวณภายในบ้าน

• บริเวณพื้นห้องไม่ควรขัดมัน เพราะอาจลื่นและหกล้มได้ง่าย

• ความกว้างของทางเดิน ไม่น้อยกว่า ๗๐ ซม. และไม่ควรวางสิ่งของบนพื้นหรือเกาะกะวางทางเดิน

• ในกรณีที่ใช้รถเข็น ควรทำเป็นทางลาดในพื้นที่ต่างระดับ

• ไม่ควรมีธรณีประตูเพราะอาจเดินสะดุดล้มได้

๕. อุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ ของผู้สูงอายุ

• ควรอยู่ในตำแหน่งที่หยิบจับง่าย ไม่ควรอยู่ในตำแหน่งที่ต้องใช้การเอื้อมหรือก้มมากเกินไป

• สิ่งของและอุปกรณ์ที่มีขนาดเล็ก เช่น ดินสอ ปากกา ช้อน ส้อม แปรงสีฟัน กุญแจ ควรมีการเสริมที่จับให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อช่วยในการหยิบจับ

• อุปกรณ์เครื่องใช้ควรมีน้ำหนักเบา ไม่แตกหักง่าย

วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๘

บรรยายหัวข้อ การดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง

วิทยากรบรรยายโดย ทพญ.เพ็ญบุญญา ศิริประนะ ทันตแพทย์ชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
 หลักสำคัญของการดูแลความสะอาดช่องปากอย่างมีคุณภาพ คือ การประเมินสุขภาพช่องปาก และวางแผนการดูแลและให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละราย และหากจำเป็นต้องได้รับการรักษา ทางทันตกรรม ผู้สูงอายุควรได้รับการส่งต่อทันตแพทย์ในการรักษาอย่างทันเวลา เครื่องมือในการประเมินสุขภาพช่องปากมีหลายแบบขึ้นอยู่กับผู้ใช้

บรรยายหัวข้อ สุขภาพจิตและจิตสังคมของผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุ

วิทยากรบรรยายโดย นางสาวสุนิสา สิงห์แก้ว นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ กรมสุขภาพจิต
แนวทางการดูแลสุขภาพจิตใจของผู้สูงอายุ

- การให้เกียรติ ยอมรับในการตัดสินใจ ยอมรับบทบาท และให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ เช่น คอยซักถามเรื่องสุขภาพและความเป็นอยู่ ชวนคุย เล่าเรื่องสนุกๆ ให้ท่านฟัง
- หากิจกรรมให้ผู้สูงอายุทำ เป็นสิ่งที่ทำแล้วเพลิดเพลิน สิ่งที่ท่านชอบและสนใจที่จะทำ หมั่นทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว กระตุ้นให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าคุณเองเป็นที่ปรึกษาของบุคคลในครอบครัวได้
- อย่าทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าเขาเป็นผู้ที่ทำให้คุณต้องแบกภาระเหนื่อยยากในการดูแล
- หมั่นสังเกตความผิดปกติ และควรสอบถามสาเหตุที่ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความวิตกกังวล พุดคุย และรับฟัง แลกเปลี่ยนวิธีแก้ไขปัญหาร่วมกัน ไม่ควรให้ผู้สูงอายุเก็บปัญหา หรือความไม่สบายใจไว้เพียงลำพัง
- ให้ผู้สูงอายุพบปะกับบุคคลที่ชอบหรือคุ้นเคย เช่น ลูกหลาน เพื่อน หรือเพื่อนบ้าน
- ชวนสวดมนต์ ปฏิบัติธรรม ฟังสมาธิ ปรับเปลี่ยนบรรยากาศให้ผู้สูงอายุรู้สึกสดชื่น หลีกเลี้ยงเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความกระทบกระเทือนใจ

ความสุขของผู้สูงวัยเกิดขึ้นได้ด้วยความรัก ความเข้าใจของผู้ดูแลและคนใกล้ชิด ลูกหลานจึงควรมองการแสดงออกของผู้สูงอายุหรือปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยทัศนคติเชิงบวก จะช่วยให้เรารู้สาเหตุและค้นพบทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม สำหรับตัวผู้สูงอายุเอง ควรทำความเข้าใจกับธรรมชาติยอมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และความรู้สึกของตัวเองอย่างเท่าทัน และปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงนั้นเพื่อให้ชีวิตมีความสุข

บรรยายหัวข้อ หลักการส่งเสริมดูแลสุขภาพ และโภชนาการในผู้สูงอายุ

วิทยากรบรรยายโดย นายทักษ์ดนัย ลิ้มวิสัย นักโภชนาการปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่

โภชนบัญญัติ ๔ ประการสำหรับผู้สูงอายุ

กินอาหารให้หลากหลายในสัดส่วนที่เหมาะสม และหมั่นดื่มน้ำหนักตัว

๑. กินข้าวเป็นหลัก เน้นข้าวกล้อง ข้าวขัดสีน้อย
๒. กินพืชผักและผลไม้ตามฤดูกาลให้มากเป็นประจำ
๓. กินปลา ไข่ เนื้อสัตว์ไม่ติดมัน ถั่วและผลิตภัณฑ์จากถั่วเป็นประจำ
๔. ดื่มนมและผลิตภัณฑ์จากนมเป็นประจำ
๕. หลีกเลี้ยงอาหาร ไขมันสูง หวานจัด เค็มจัด
๖. ดื่มน้ำสะอาดให้เพียงพอ ควรหลีกเลี่ยงเครื่องดื่มรสหวาน
๗. กินอาหารสะอาด ปลอดภัย

งดหรือลดเครื่องคัมที่มีแอลกอฮอล์

สรุป กิณแพลีน เจริญตา พงษ์ชาติ มีพลัง

บรรยายหัวข้อ ทบทวนเครื่องมือ (ADL TAI ICF แบบประเมินระยะยาว) และประเด็น ปัญหาการดำรงชีวิตกับ ขั้นตอนการดูแลช่วยเหลือ วิเคราะห์การดำเนินงาน Long Term Care ในชุมชน วิทยากรบรรยายโดย ดร.สินศักดิ์ ชนม์ อุ่นพรมมี นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ ศูนย์อนามัยที่ ๙ นครราชสีมา การประเมินคัดกรอง ความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน (ADL) • Barthel Activity of Daily Living Index หรือ ADL Index คือ การวัดความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน • มีทั้งหมด ๑๐ หมวด • คะแนนเต็มคือ ๒๐ คะแนน (เดิม คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน) • คะแนนยิ่งมาก แสดงถึงสามารถช่วยเหลือตนเองในการดำเนินชีวิตประจำวันได้มาก แบบประเมิน ADL ทั้ง ๑๐ หมวด ดังนี้

๑.รับประทานอาหาร เมื่อเตรียมส ารบไว้ให้เรียบร้อยต่อหน้า

๒.ล้างหน้า หวีผม แปรงฟัน โกนหนวด ในระยะ ๑-๒ วันที่ผ่านมา

๓.ลุกนั่งจากที่นอนหรือจากเตียงไปยังเก้าอี้

๔.ใช้ห้องน้ำ

๕. การเคลื่อนที่ภายในห้องหรือบ้าน

๖.การสวมใส่เสื้อผ้า

๗.การขึ้นลงบันได ๑ ชั้น

๘.การอาบน้ำ

๙.การกลั่นการถ่ายอุจจาระในระยะ ๑ สัปดาห์ที่ผ่านมา

๑๐.การกลั่นปัสสาวะในระยะ ๑ สัปดาห์ที่ผ่านมา

บรรยายหัวข้อ การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง (Palliative care) ในชุมชน

วิทยากรบรรยายโดย พญ.ช่อทิพย์ พรหมมาร์ตัน นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลลำพูน

เป้าหมายการดูแลแบบประคับประคอง คือ การดูแลแบบประคับประคองไม่ใช่เพียงแค่การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย เท่านั้น แต่เป็นแนวทางการดูแลผู้ป่วยในองค์รวมทั้งตั้งแต่ผู้ป่วยเริ่มเผชิญกับภาวะความเจ็บป่วยจนถึงการดูแลผู้ป่วย ในวาระสุดท้ายของชีวิต เป้าหมายของการดูแลแบบประคับประคอง คือ การมุ่งหวังให้ผู้ป่วยและบุคคลใน ครอบครัวสามารถใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข มีความสัมพันธ์ที่ดีในวาระสุดท้าย มีความสุขสบายทั้งทางร่างกาย และจิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ครอบครัวถึงการลดความทุกข์ทรมานจากการยื้อชีวิต เนื่องจากการรักษาบางอย่างในห้อง ICU อาจเป็นการรักษาที่สร้างความทุกข์ทรมานและความเจ็บปวดโดยไม่เกิดประโยชน์ ใด ๆ กับผู้ป่วย ทำให้ผู้ป่วยสามารถจากไปอย่างสงบ สมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และสอดคล้องกับความเชื่อ ศาสนา สังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้ป่วยและครอบครัว หลักการของการดูแลประคับประคอง คือ การ ส่งเสริมให้ผู้ป่วยและญาติมีความเข้าใจเรื่องโรคและการดำเนินของโรคเพื่อให้สามารถวางแผนในการใช้เวลาที่เหลืออยู่ให้มีค่าที่สุด รวมถึงสามารถใช้เวลาดังกล่าวสะสางปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ควบคู่ไปกับการรักษาหลัก โดยเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถทำให้คุณภาพชีวิตของคนไข้และครอบครัวดีขึ้น มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

หลักการของการดูแลประคับประคอง

* ดูแลทั้งผู้ป่วยและครอบครัว

* ประเมินผู้ป่วยอย่างถี่ถ้วนและรอบด้าน ให้การดูแลโดยมุ่งลดความทุกข์ทรมานทั้งจากอาการทางกาย

เช่น ลดอาการปวด หอบเหนื่อย อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน จากอาการทางจิตใจ เช่น ซึมเศร้า วิตกกังวล

* พยายามดูแลให้ผู้ป่วยถึงวาระสุดท้ายอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่เร่งการเสียชีวิต ไม่ยืดการเสียชีวิต

บรรยายหัวข้อ ระบบโปรแกรม Long Term Care (๓C) กรมอนามัย วิทยากรบรรยายโดย นางอานันตยา นอรัตน์

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ สอนวิธีการเข้าระบบและการลงข้อมูลในระบบ โปรแกรม Long Term Care (๓C) กรมอนามัย ฝึกโดยการเข้าใช้และเข้ารหัสของหน่วยบริการและกองทุนแต่ละพื้นที่

วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๘

บรรยายหัวข้อ ทิศทางการดำเนินงานการเขียน Care plan และฝึกปฏิบัติการใช้งานโปรแกรม

วิทยากรบรรยายโดย นางสาวอังศุมาลิน บัวแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่

สอนวิธีการเข้าระบบการเขียน Care plan และฝึกปฏิบัติการใช้งานโปรแกรม โดยการนำ case ในแต่ละพื้นที่ของหน่วยบริการและกองทุนแต่ละพื้นที่

บรรยายหัวข้อ การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุตามแนวทางแพทย์ทางเลือก และภูมิปัญญาชาวบ้าน

บรรยายหัวข้อ การเบิกจ่ายกองทุนระบบการดูแลระยะยาว (Long Term Care) และระบบโปรแกรม Long Term Care สปสช.

วิทยากรบรรยายโดย นายประมวล ปาละก้อน สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต ๑ เชียงใหม่

ตอบคำถามเรื่องการเบิกจ่ายเงินกองทุนแต่ละพื้นที่ที่ปัญหาและอุปสรรค

มีการ Post test จากผู้จัดอบรมโดยศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย

*****

๘. ประโยชน์ที่ทางราชการ/ประชาชนได้รับจากการฝึกอบรม

๘.๑ สามารถนำความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ทักษะ หรืออื่น ๆ ที่ได้รับในการอบรมนำมาเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ และส่วนราชการที่สังกัดอยู่ โดยสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๘.๒ นำความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ทักษะ ที่ได้จากการอบรมสัมมนา มาขยายผล โดยการเผยแพร่ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจ

๘.๓ มีการสร้างเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้สูงอายุภาวะพึ่งพิงในท้องถิ่น เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ

๙. ข้อเสนอแนะ แนวความคิดที่นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานหรือพัฒนางานที่สอดคล้องกับข้อ ๘

การปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านบริการและเครือข่ายการทำงานสุขภาพในพื้นที่ ให้ได้ผลอย่างแท้จริงนั้น ต้องอาศัยทั้งเวลา ความตั้งใจ และความอดทน เริ่มต้นจากการพัฒนาองค์ความรู้ โดยเฉพาะความรู้ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงาน มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์อย่างแท้จริง เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

กรมอนามัย
Department of Health

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวสาวิตรี ใจซื่อ

ได้ผ่านการอบรมหลักสูตรฟื้นฟูผู้จัดการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) จำนวน ๑๘ ชั่วโมง
ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๒ มกราคม ๒๕๖๘

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

จัดอบรมโดย ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ขอให้ความสุข ความเจริญ ประสบความสำเร็จสืบไป

ตำนานอกต๋อง

(นางสาวสาวิตรี ใจซื่อ)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

(แพทย์หญิงอัมพร เบญจพลพิทักษ์)
อธิบดีกรมอนามัย

แบบรายงานผลการเข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนา

ด้วยข้าพเจ้า.....นายนิยม..พรมมา.....
ตำแหน่ง .....พยาบาลวิชาชีพ..... ระดับ .....ชำนาญการ.....
สังกัด ฝ่าย .....รพ.สต.บ้านสา.....สำนัก / กอง .....สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม.....
ได้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร ...พัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ...(Care..Manager).....
เขตสุขภาพที่..๑..ประจำปี..๒๕๖๘.....(ผ่านระบบออนไลน์).....
ระหว่างวันที่ .....๒๒..มกราคม..๒๕๖๘... ถึงวันที่ .....๒๔...มกราคม...๒๕๖๘.. เป็นเวลารวมทั้งสิ้น .....๓..... วัน
ณ .....ส่งสัญญาณจาก..ห้องประชุมราชวดี..ศูนย์อนามัยที่..๑..เชียงใหม่....กรมอนามัย.....
ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจัดโดย .....ศูนย์อนามัยที่..๑..เชียงใหม่....กระทรวงสาธารณสุข.....
บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาหลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงาน
สรุปผลการฝึกอบรมให้ทราบ ดังนี้

๑. การฝึกอบรมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- ๑) เพื่อพัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager)
- ๒) เพื่อทบทวนแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มิภาวะพึ่งพิง (Long Term Care)

๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชาของหลักสูตรการฝึกอบรม มีดังนี้

- ๑) การบรรยายหัวข้อ การดำเนินงานระบบการดูแลด้านสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care)
โดย นางสาวอังศุมาลิน บัวแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย
- ๒) การบรรยายหัวข้อ การบริหารจัดการพยาบาลดูแลผู้สูงอายุ และบทบาทของ Care Manager
โดย นางสาวอังศุมาลิน บัวแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย
- ๓) การบรรยายหัวข้อ การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุตามแนวทางแพทย์ทางเลือกและภูมิปัญญาชาวบ้าน
โดย นายปิยวัฒน์ หนองโกลม แพทย์แผนไทยปฏิบัติการ โรงพยาบาลสอง จังหวัดแพร่
- ๔) การบรรยายหัวข้อ กายภาพบำบัดสำหรับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง
โดย นางสาวสุพรรณิ เป๋นถึง นักกายภาพปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
- ๕) การบรรยายหัวข้อ สุขภาพจิตและจิตสังคมของผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุ
โดย นางสาวสุนิสา สิงห์แก้ว นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ศูนย์สุขภาพจิตที่ ๑ กรมสุขภาพจิต
- ๖) การบรรยายหัวข้อ การดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียง
โดย ทพญ.เพ็ญบุญมา ศิริประณะ ทันตแพทย์ชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
- ๗) การบรรยายหัวข้อ โรคและการดูแลเฉพาะโรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ
โดย พญ.ปรารธนา ปันทะ นายแพทย์ชำนาญการ กลุ่มงานเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลลำปาง
- ๘) การบรรยายหัวข้อ หลักการส่งเสริมดูแลสุขภาพและโภชนาการในผู้สูงอายุ
โดย นายทักษ์ดนัย ลัมวิสัย นักโภชนาการปฏิบัติการศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
- ๙) การบรรยายหัวข้อ การเบิกจ่ายกองทุนระบบการดูแลระยะยาว (Long Term Care) และระบบ
โปรแกรม (Long Term Care) สปสช.
โดย นายประมวล ปาละก้อน สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต ๑ เชียงใหม่

๑๐) การบรรยายหัวข้อ ทบทวนเครื่องมือ(ADL TAI ICF แบบประเมินระยะยาว) และประเด็นปัญหาการดำรงชีวิตกับขั้นตอนการดูแลช่วยเหลือ วิเคราะห์การดำเนินงาน Long Term Care ในชุมชน

โดย ดร.สินศักดิ์ชนม์ อุ๋นพรมมี นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ ศูนย์อนามัยที่ ๙ นครราชสีมา

๑๑) การบรรยายหัวข้อ ทิศทางการดำเนินงานการเขียน Care plan และฝึกปฏิบัติการใช้งานโปรแกรม

โดย นางสาวอังศุมาลิน บัวแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย

๑๒) การบรรยายหัวข้อ ระบบโปรแกรม Long Term Care (๓C) กรมอนามัย

โดย นางอนันตยา นอร์ตัน นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่

๑๓) การบรรยายหัวข้อ การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง (Palliative care)

โดย แพทย์หญิงช่อทิพย์ พรหมมารัตน์ นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลลำพูน

๑๔) การบรรยายหัวข้อ การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียงและภัยเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อม

โดย นางสาวอิฐฎวรา สำแดงสุข นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

ต่อตนเอง ได้แก่

๑) ได้ทบทวนและได้รับความรู้ใหม่ๆเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลด้านสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ให้มีประสิทธิภาพ

๒) ได้รับความรู้และได้แนวทางการดูแลผู้สูงอายุในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์ทางเลือก ภูมิปัญญาชาวบ้าน, กายภาพบำบัด, การดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุติดบ้าน, ติดเตียง, การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง เป็นต้น

๓) มีแนวทางการบริหารจัดการพยาบาลดูแลผู้สูงอายุและบทบาทของ Care Manager สามารถนำไปพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานในพื้นที่ได้

ต่อหน่วยงาน ได้แก่

๑) สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง (LTC) ในพื้นที่ ให้เกิดประสิทธิภาพตามชุดสิทธิประโยชน์ของผู้ป่วย

๒) ประชาชนในพื้นที่ มีความพึงพอใจต่อการจัดบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง (LTC)

๔. แนวทางในการนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมครั้งนี้ ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน มีดังนี้

๑) นำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรม ไปให้ข้อมูลในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานกองทุนการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง (LTC) ตำบลบ้านสา เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาประเด็นการทำงานและปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแนวทางที่กำหนด

๒) นำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรม ไปปรับปรุงข้อมูลในโปรแกรม Long Term care ของ สปสช. และ โปรแกรมของ กรมอนามัย ให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน

๕. ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

การแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุข สำหรับผู้มีภาวะพึ่งพิง (LTC) ตำบลบ้านสา และ การแก้ไขระเบียบของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต ตำบลบ้านสา ให้มีความสอดคล้องกับแนวทางที่มีการปรับปรุงใหม่ ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจที่ถูกต้องของคณะกรรมการและเป็นไปตามระเบียบขั้นตอนที่กำหนดไว้

๖. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาเพื่อส่งเสริมให้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผล ได้แก่

๑) สนับสนุนให้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานกองทุนการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุข สำหรับผู้มีภาวะพึ่งพิง (LTC) ตำบลบ้านสา และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต ตำบลบ้านสา เพื่อให้มีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นในการดำเนินการและแก้ไขปรับปรุงระเบียบต่างๆ ตามบทบาท Care Manager

๒) สนับสนุนกระบวนการขับเคลื่อนกองทุนการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง (LTC) ตำบลบ้านสา และศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต ตำบลบ้านสา ให้สามารถดำเนินการได้ตามแผน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ) .....

(นายนิยม พรพมา)

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

การอบรมพัฒนาศักยภาพและ
ฟื้นฟูทักษะผู้จัดการดูแลผู้สูงอายุ
(CARE MANAGER)
หลักสูตร 1. คนวัย 60 ปี
(สำหรับผู้ดูแล)

**อบรมฟื้นฟู CM ในพื้นที่
ศูนย์อนามัยที่ 1 ...**

โดย LTC HPC1
เทคโนโลยี 13 รายการ - ภาศ 277 ครั้ง

▶ เล่นทั้งหมด

-

1 อบรมฟื้นฟู CM การจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้สูงอายุ
LTC HPC1 · ภาศ 32 ครั้ง · 1 เดือนที่ผ่านมา
-

2 Palliative care in community
LTC HPC1 · ภาศ 24 ครั้ง · 1 เดือนที่ผ่านมา
-

3 อบรมฟื้นฟู CM หัวข้อ ทบทวนเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินในระบบ LTC (ADL TAI ICF แบบประเมินระยะยาว)
LTC HPC1 · ภาศ 45 ครั้ง · 1 เดือนที่ผ่านมา
-

4 อบรม CM ฟื้นฟู หัวข้อ การใช้โปรแกรม LTC (สปสช.)
LTC HPC1 · ภาศ 48 ครั้ง · 1 เดือนที่ผ่านมา

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้ให้เพื่อแสดงว่า

นายนิยม พรหมมา

ได้ผ่านการอบรมหลักสูตรฟื้นฟูผู้จัดการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) จำนวน ๑๘ ชั่วโมง
ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ มกราคม ๒๕๖๘
ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘
จัดอบรมโดย ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ขอให้มีความสุข ความเจริญ ประสบความสำเร็จสืบไป

(แพทย์หญิงอัมพร เบญจพลพิทักษ์)
อธิบดีกรมอนามัย

แบบรายงานผลการเข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนา

ด้วยข้าพเจ้า.....นางวรรณลักษณ์.....สะสง.....
ตำแหน่ง .....พยาบาลวิชาชีพ..... ระดับ .....ชำนาญการ.....
สังกัด ฝ่าย .....รพ.สต.สระ..... สำนัก / กอง .....สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม.....
ได้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร ...พัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ...(Care..Manager).....
เขตสุขภาพที่.๑.ประจำปี.....๒๕๖๘.....(ผ่านระบบออนไลน์).....
ระหว่างวันที่ .....๒๒.....มกราคม.....๒๕๖๘..... ถึงวันที่ .....๒๔.....มกราคม.....๒๕๖๘..... เป็นเวลารวมทั้งสิ้น .....๓.....วัน
ณ .....ส่งสัญญาณจาก.....ห้องประชุมราชวดี.....ศูนย์อนามัยที่.๑.....เชียงใหม่.....กรมอนามัย.....
ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจัดโดย .....ศูนย์อนามัยที่.๑.....เชียงใหม่.....กรมอนามัย.....กระทรวงสาธารณสุข.....
บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาหลักสูตร ดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงาน
สรุปผลการฝึกอบรมให้ทราบ ดังนี้

๑.การฝึกอบรมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- ๑) เพื่อพัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager)
- ๒) เพื่อทบทวนแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง (Long Term Care)

๒.เนื้อหาและหัวข้อวิชาของหลักสูตรการฝึกอบรม มีดังนี้

- ๑) การบรรยายหัวข้อ การดำเนินงานระบบการดูแลด้านสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care)
โดย นางสาวอังศุมภลิน บัวแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย
- ๒) การบรรยายหัวข้อ การบริหารจัดการพยาบาลดูแลผู้สูงอายุ และบทบาทของ Care Manager
โดย นางสาวอังศุมภลิน บัวแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย
- ๓) การบรรยายหัวข้อ การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุตามแนวทางแพทย์ทางเลือกและภูมิปัญญาชาวบ้าน
โดย นายปิยวัฒน์ หนองโหมล แพทย์แผนไทยปฏิบัติการ โรงพยาบาลสอง จังหวัดแพร่
- ๔) การบรรยายหัวข้อ กายภาพบำบัดสำหรับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง
โดย นางสาวสุพรรณิ แบนถึง นักกายภาพปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
- ๕) การบรรยายหัวข้อ สุขภาพจิตและจิตสังคมของผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุ
โดย นางสาวสุนิสา สิงห์แก้ว นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ศูนย์สุขภาพจิตที่ ๑ กรมสุขภาพจิต
- ๖) การบรรยายหัวข้อ การดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียง
โดย ทพญ.เพ็ญบุญมา ศิริประณะ ทันตแพทย์ชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
- ๗) การบรรยายหัวข้อ โรคและการดูแลเฉพาะโรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ
โดย พญ.ปรารธนา ปันทะ นายแพทย์ชำนาญการ กลุ่มงานเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลลำปาง
- ๘) การบรรยายหัวข้อ หลักการส่งเสริมดูแลสุขภาพและโภชนาการในผู้สูงอายุ
โดย นายทักษ์ดนัย ลิ้มวิสัย นักโภชนาการปฏิบัติการศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
- ๙) การบรรยายหัวข้อ การเบิกจ่ายกองทุนระบบการดูแลระยะยาว (Long Term Care) และระบบ
โปรแกรม (Long Term Care) สปสช.
โดย นายประมวล ปาละก้อน สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต ๑ เชียงใหม่

๑๐) การบรรยายหัวข้อ ทบทวนเครื่องมือ (ADL TAI ICF แบบประเมินระยะยาว) และประเด็นปัญหาการดำรงชีวิตกับขั้นตอนการดูแลช่วยเหลือ วิเคราะห์การดำเนินงาน Long Term Care ในชุมชน

โดย ดร.สินศักดิ์ชนม์ อุ่นพรมมี นักวิชาการสาธารณสุข ชำนาญการพิเศษ ศูนย์อนามัยที่ ๙ นครราชสีมา

๑๑) การบรรยายหัวข้อ ทิศทางการดำเนินงานการเขียน Care plan และฝึกปฏิบัติการใช้งานโปรแกรม

โดย นางสาวอังศุมาลิน บัวแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย

๑๒) การบรรยายหัวข้อ ระบบโปรแกรม Long Term Care (๓ C) กรมอนามัย

โดย นางอานันตยา นอร์รัตน์ นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่

๑๓) การบรรยายหัวข้อ การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง (Palliative care)

โดย แพทย์หญิงช่อทิพย์ พรหมมารัตน์ นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลลำพูน

๑๔) การบรรยายหัวข้อ การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียงและภัยเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อม

โดย นางสาวอิฐฎวรา สำแดงสุข นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่

๓.ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

ต่อตนเอง ได้แก่

๑) ได้ทบทวนและได้รับความรู้ทางวิชาการใหม่ๆเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลด้านสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒) ได้รับความรู้และได้แนวทางการดูแลผู้สูงอายุในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วย เช่น การแพทย์ทางเลือก, ภูมิปัญญาชาวบ้าน, กายภาพบำบัด, การดูแลสุขภาพช่องปาก ผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียง, การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง เป็นต้น

๓) มีแนวทางการบริหารจัดการพยาบาลดูแลผู้สูงอายุ และบทบาทของ Care Manager สามารถนำไปพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

ต่อหน่วยงาน ได้แก่

๑) สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง (LTC) ในพื้นที่ ให้เกิดประสิทธิภาพตามชุดสิทธิประโยชน์ของผู้ป่วย

๒) ประชาชนในพื้นที่ มีความพึงพอใจต่อการจัดบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง (LTC)

๔.แนวทางในการนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมครั้งนี้ ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน มีดังนี้

๑) นำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรม ไปให้ข้อมูลในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานกองทุนการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง (LTC) อบต.สระ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาประเด็นการทำงานและปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแนวทางที่กำหนด

๒) นำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรม ไปปรับปรุงข้อมูลในโปรแกรม Long Term care ของ สปสช.และ โปรแกรมของกรมอนามัย ให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน

๕. ปัญหาและอุปสรรค ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

การแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุข สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง (LTC) อบต.สระ และ การแก้ไขระเบียบของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต อบต.สระ ให้มีความสอดคล้องกับแนวทางที่มีการปรับปรุงใหม่ ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจที่ถูกต้องของคณะกรรมการและเป็นไปตามระเบียบขั้นตอนที่กำหนดไว้

๖. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาเพื่อส่งเสริมให้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผล ได้แก่

๑) สนับสนุนให้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานกองทุนการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุข สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง (LTC) อบต.สระ และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต อบต.สระ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นในการดำเนินการและแก้ไขปรับปรุงระเบียบต่างๆ ตามบทบาท Care Manager

๒) สนับสนุนกระบวนการขับเคลื่อนกองทุนการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง (LTC) อบต.สระ และศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต อบต.สระ ให้สามารถดำเนินการได้ตามแผน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ) .....

(นางวรวลัญช์ สะสง)

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

**แบบทดสอบ (Post-Test) การฝึกอบรม
หลักสูตรฟื้นฟู CARE MANAGER กระทรวง
สาธารณสุข**

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) : _____

Email : _____

วันที่ : _____

The advertisement features a photograph of a healthcare worker in a blue uniform assisting an elderly patient. To the right of the photo are two logos: the LTC (Long Term Care) logo and the Ministry of Public Health logo. Below the photo, the text reads: 'การอบรมพัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (CARE MANAGER)'. It also includes a cross symbol, the date 'เปิดอบรมตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2568 (ผ่านระบบออนไลน์)', and a dark grey box at the bottom containing the text: 'อบรมฟื้นฟู CM ใหม่เพื่อสุขภาพอนามัยที่ 1 เชียงใหม่ ปีงบประมาณ 2568', 'แฮร์ริดีโอของคุณกัมเฟื่อง ครอบครัว และผู้สูงทั่วโลก', and the website 'www.youtube.com'.

**การอบรมพัฒนาศักยภาพและ
ฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ
(CARE MANAGER)**

 **เปิดอบรมตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2568
(ผ่านระบบออนไลน์)**

**อบรมฟื้นฟู CM ใหม่เพื่อสุขภาพอนามัยที่ 1 เชียงใหม่
ปีงบประมาณ 2568**
แฮร์ริดีโอของคุณกัมเฟื่อง ครอบครัว และผู้สูงทั่วโลก
www.youtube.com

กรมอนามัย
Department of Health

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้ให้เพื่อแสดงว่า

นางวรวลัยุช์ สะสง

ได้ผ่านการอบรมหลักสูตรพื้นฐานผู้จัดการศูนย์สุขภาพ (Care Manager) จำนวน ๑๘ ชั่วโมง
เมื่อวันที่ ๒๖-๒๗ มีนาคม ๒๕๖๕

ได้ให้ ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

จัดอบรมโดย ศูนย์พัฒนาพื้นที่พิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.)

ขอให้มีความสุข ความเจริญ ประสบความสำเร็จสืบไป

(แพทย์หญิงอัมพร เบญจพลพิทักษ์)
อธิบดีกรมอนามัย

แบบรายงานผลการเข้ารับการฝึกอบรม

๑. นางโสธรา ใจเสาร์ดี

ตำแหน่ง รก.ผอ.รพ.สต.บ้านห้วยเจริญราษฎร์

สังกัด รพ.สต.บ้านห้วยเจริญราษฎร์ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา

๒. โครงการ/หลักสูตร การอบรมพัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager)

เขตสุขภาพที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๘ (ผ่านระบบออนไลน์) รุ่นที่ ๓ ในภาคทฤษฎีระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ มกราคม

๒๕๖๘ ส่งสัญญาณจาก ห้องประชุมราชวดี ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย

จัดโดย ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย

๓. ระยะเวลาในการเดินทางไปเข้ารับการฝึกอบรม

ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ มกราคม ๒๕๖๘

๔. สถานที่ฝึกอบรม ส่งสัญญาณผ่านระบบ Video Conference Zoom Meeting ณ ห้องประชุมราชวดี

ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย

๕. วัตถุประสงค์ในการเข้ารับการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์

๕.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager)

๕.๒ เพื่อให้ผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) ที่ครบผ่านการอบรมครบ 4 ปี ได้ต่ออายุการปฏิบัติงาน
ในพื้นที่

๖. งบประมาณในการฝึกอบรม

ไม่มีค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนอบรม

๗. สรุปเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการฝึกอบรม

จากการอบรมโครงการ หลักสูตรการอบรมพัฒนาศักยภาพและฟื้นฟูทักษะผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) เขตสุขภาพที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๘ (ผ่านระบบออนไลน์) รุ่นที่ ๓ ในภาคทฤษฎีระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ มกราคม ๒๕๖๘ ส่งสัญญาณจาก ห้องประชุมราชวดี ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย มีการบรรยาย ตอบข้อซักถามการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องและปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และอาจจะเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลผู้สูงอายุ ตลอดจนมีการทดสอบก่อนการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม ในเนื้อหาตามหลักสูตรการอบรมดังกล่าว ดังนี้

- ก่อนการเริ่มการฝึกอบรม มีพิธีเปิดการอบรมโดย นายแพทย์นิธิรัตน์ บุญตานนท์ ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย และนางสาวสิตาพัฒน์ ยุตบุตร รองผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย ผู้กล่าวรายงาน และมีการทดสอบเพื่อวัดความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องที่จะมีการอบรม เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้มีการประเมินความรู้ของตนเองในเรื่องที่จะอบรม และวิทยากรได้นำผลการประเมินไปใช้ประกอบการบรรยาย ซึ่งแจ้งเพิ่มเติมในระหว่างการอบรม โดยเฉพาะในเรื่องที่ผู้เข้าอบรมยังมีความเข้าใจ หรืออาจเจอปัญหาจากการเยี่ยมผู้ป่วย

- เนื้อหาการบรรยาย/อภิปราย สรุปได้ ดังนี้

๗.๑ บรรยายหัวข้อ การดำเนินงานระบบการดูแลด้านสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) วิทยาการบรรยายโดย นางสาวอังศุมาลิน บัวแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ ระบบการดูแลผู้สูงอายุมีระบบการดูแลระดับบุคคล,ระบบสุขภาพ,ภาคีเครือข่าย,กฎหมายและนโยบาย มีการคัดกรอง ๙ ด้านของผู้สูงอายุประเมินกลุ่มผู้สูงอายุออกเป็นกลุ่มดังนี้ กลุ่มติดสังคม,กลุ่มติดบ้าน,กลุ่มติดเตียง,กลุ่มระยะท้าย (Palliative Care) และมีการคัดกรองปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ แบบประเมิน TAI,PPS

- สำหรับระดับบุคคลมีระบบดังนี้คือ CM CG CC อสม.PCU ๓หมอ สหวิชาชีพฯลฯ

- ภาคีเครือข่าย คือ ท้องถิ่น,ชุมชน,เอกชน,แผนปฏิบัติการ,มาตรการ ฯลฯ

การดูแลสุขภาพระยะยาว (Long Term Care) หมายถึง การดูแลสุขภาพในกลุ่มผู้มีภาวะ ฟึ่งพึ่ง (หมายถึง ภาวะที่ต้องการการช่วยเหลือจากผู้อื่นในการดำรงชีวิตและประกอบกิจกรรมต่างๆ) มีปัญหาสุขภาพเรื้อรัง และมีข้อจำกัดในการดูแลตนเอง เช่น อัมพฤกษ์ อัมพาต ความจำเสื่อม อุบัติเหตุ รวมถึงผู้สูงอายุ คนพิการ ให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้มากที่สุด (Independent ADL) ทั้งกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ จึงเป็นการช่วยเหลือครอบครัวในการดูแลผู้ป่วย โดยให้ชุมชนและสังคม มี ส่วนร่วมการดูแลสุขภาพระยะยาวจึงเป็นบริการทางสุขภาพและสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการ ได้รับความช่วยเหลือของผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เนื่องจากการเจ็บป่วยเรื้อรัง การประสบอุบัติเหตุ และหรือความพิการต่างๆ อาจไม่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาลจากแพทย์โดยตรง แต่มุ่งเน้นด้านการฟื้นฟูบำบัดรวมถึงการส่งเสริมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

นโยบายกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2568
ยกระดับการสาธารณสุขไทย สุขภาพแข็งแรงทุกวัย เศรษฐกิจสุขภาพไทยมั่นคง

1. ยกระดับ 30 บาทรักษาทุกที่
เพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพ

- **เชื่อมบริการสุขภาพ** (บูรณาการบริการสุขภาพ)
- **พัฒนาระบบ Telemedicine AI การแพทย์**
- **ขยายเขตบริการสุขภาพ** (Health Facility)
- **ขยายเครือข่ายบริการระดับปฐมภูมิ**
- **พัฒนา sw.5g** เพื่อขยาย ครอบคลุมบริการสุขภาพ

2. เพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพจิต
และบำบัดยาเสพติด

- พัฒนาระบบบริการสุขภาพจิตระดับปฐมภูมิ
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพจิต** (Mental Health)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพจิต** (Mental Health)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพจิต** (Mental Health)

3. คนไทยห่างไกลโรค และภัยสุขภาพ

- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)

4. สร้างความเข้มแข็งเครือข่ายสุขภาพ
ภาคประชาชน

- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)

5. จัดระบบบริการสุขภาพ
เพื่อกลุ่มเปราะบาง และพื้นที่พิเศษ

- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)

6. เพิ่มศักยภาพเศรษฐกิจสุขภาพ
สู่ Medical & Wellness Hub

- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)

7. บริหารจัดการทรัพยากรสาธารณสุข

- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)
- **พัฒนาระบบบริการสุขภาพ** (Health Service)

นโยบาย
เกี่ยวข้องกับกรมอนามัย

1. ยกระดับ 30 บาทรักษาทุกที่ เพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพ
3. คนไทยห่างไกลโรค และภัยสุขภาพ
4. สร้างความเข้มแข็งเครือข่ายสุขภาพภาคประชาชน
5. จัดระบบบริการสุขภาพ เพื่อกลุ่มเปราะบางและพื้นที่พิเศษ
6. เพิ่มศักยภาพเศรษฐกิจสุขภาพสู่ Medical & Wellness Hub
7. บริหารจัดการทรัพยากรสาธารณสุข

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

V.15 2568/07

บรรยายหัวข้อ ระบบโปรแกรม Long Term Care (3C) กรมอนามัย

วิทยากรบรรยายโดย นางอนันตยา นอร์ตัน นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
 สอนวิธีการเข้าระบบโปรแกรม Long Term Care (3C) กรมอนามัยโดยการส่งแผนการดูแลแต่ละ case ซึ่ง CM
 จะต้องเป็นผู้ประเมินและลงเยี่ยมบ้านกับ Cg

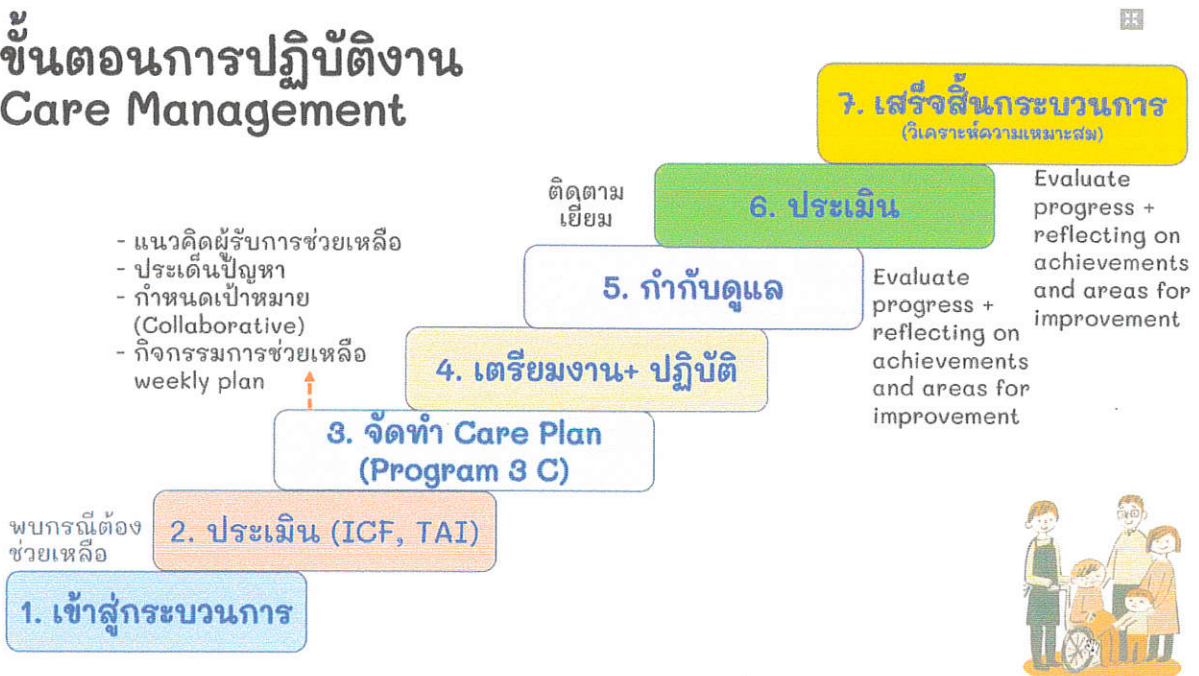
บรรยายหัวข้อ กายภาพบำบัดสำหรับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง

วิทยากรบรรยายโดย นางสาวสุพรรณิ แปนถึง นักกายภาพปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
 กายภาพบำบัดผู้สูงอายุ (Geriatric Physical Therapy) เป็นการกายภาพบำบัดที่เน้นพัฒนาและฟื้นฟูสมรรถภาพ
 ร่างกายสำหรับผู้สูงอายุด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น ออกกำลังกาย บริหารกล้ามเนื้อ ใช้อุปกรณ์ต่างๆ เสริมการรักษาเมื่อ
 อายุมากขึ้น ร่างกายจะเกิดความเสื่อมจนเกิดการปวดตามข้อ และตำแหน่งต่างๆ ทำให้ไม่สามารถทำกิจวัตร
 ประจำวันได้เป็นปกติ การทำกายภาพบำบัดผู้สูงอายุจะสามารถเสริมความแข็งแรง และความคล่องตัวให้กับ
 กล้ามเนื้อได้ ช่วยให้สามารถทรงตัวได้ดีขึ้น ลดโอกาสล้มล้มจนเกิดการบาดเจ็บนอกจากนี้ ผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัว
 หรือโรคเรื้อรังที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน แพทย์ผู้ทำการรักษาอาจแนะนำให้ทำกายภาพบำบัดผู้สูงอายุ
 ร่วมกับการรักษาด้วยเช่นกัน แนะนำ ๑๐ ท่ากายภาพบำบัดที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ สามารถลองทำที่บ้านได้ง่ายๆ
 โดยท่ากายภาพบำบัดนี้ จะช่วยปรับสมดุลร่างกาย ป้องกันและชะลอโรคร้ายต่างๆ อาทิ โรคความดันโลหิตสูง,
 โรคหัวใจขาดเลือด, โรคกระดูก, โรคทางสมอง เป็นต้น

บรรยายหัวข้อ การบริหารจัดการพยาบาลดูแลผู้สูงอายุ และบทบาทของ Care Manager

วิทยากรบรรยายโดย นางสาวอังศุมาลิน บัวแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน Care Management

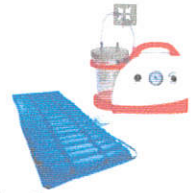
CG: การคัดเลือก

- จิตอาสา
- มีเวลา
- Knowledge + พร้อมเรียนรู้

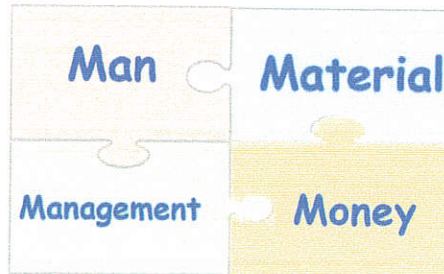
วัสดุ อุปกรณ์

- เวชภัณฑ์ยา
- เวชภัณฑ์มิใช่ยา
- เตียง
- O₂ Suction

ผู้รับบริการ+ผู้ดูแล

- Elderly
- Intermediate care
- Long term care
- Palliative care

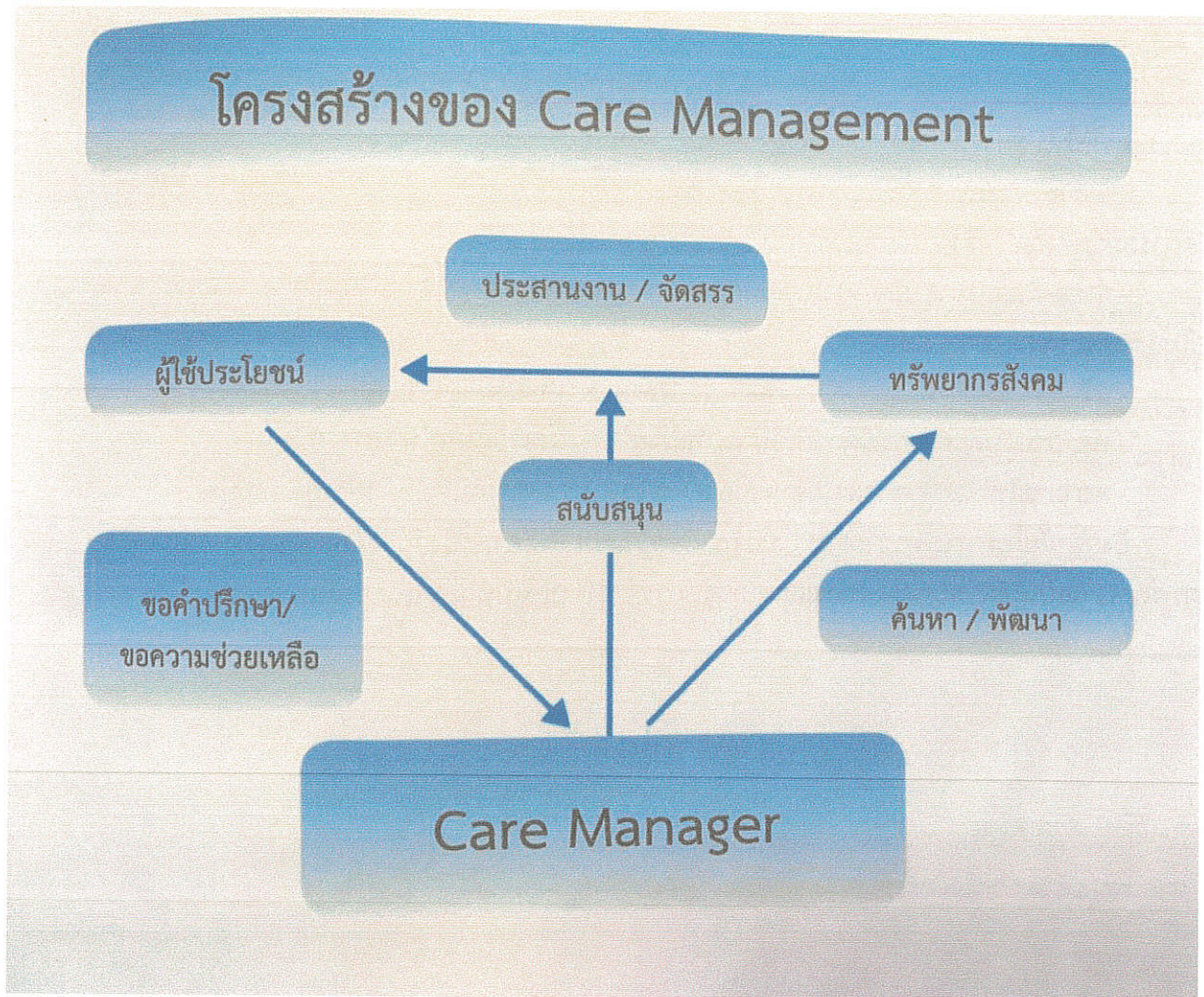

- ระบบ การยืม คืน
- การบริหารจัดการให้เพียงพอ
- การประสานงาน

- การบริหารจัดการการเข้าเยี่ยม
- ผู้รับบริการ: จำนวนคน จำนวนครั้ง
- การวางแผน
- การประสานงาน
- การจัดการด้านเอกสาร

- การบริหารเตรียมงบประมาณ
- จัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย (รายบุคคล ภาพรวม)
- บริหารงบประมาณให้เพียงพอ
- Cost- effectiveness

Care Manager ผู้จัดการพยาบาลดูแล มีบทบาทหน้าที่ คือ งานการส่งเสริมการพยาบาลดูแลชุมชน หมายถึง กรรมวิธีการวิเคราะห์ห่ออุปสรรคที่เกิดขวางการดำรงชีวิตประจำวันของบุคคลผู้เป็นเป้าหมายการช่วยเหลือ และแนะนำให้บุคคลนั้นใช้ทรัพยากรทางสังคมที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ในการคลี่คลายปัญหาเพื่อขจัดอุปสรรค

บรรยายหัวข้อ โรคและการดูแลเฉพาะโรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ

วิทยากรบรรยายโดย พญ.ปรารถนา ปันทะ นายแพทย์ชำนาญการ กลุ่มงานเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลลำปาง ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ เมื่อมีอายุเข้าสู่วัย ๕๐ ปี ร่างกายก็จะเสื่อมลง ซึ่งทำให้มีโรคต่างๆ ตามมามากมาย แต่มีอยู่ ๑๐ โรคที่เราต้องเฝ้าระวัง ดังนี้

โรคทางสมอง

พบมากในผู้ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน โรคอ้วน โรคหัวใจ เครียด ขาดการออกกำลังกาย สูบบุหรี่ การเสื่อมของเซลล์สมอง และผู้ที่คนในครอบครัวมีประวัติเป็นโรคสมอง ซึ่งส่วนใหญ่จะพบในคนอายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป โดยโรคสมองที่พบได้บ่อยในผู้สูงอายุ ได้แก่ โรคอัลพอกซ์ อัมพาต โรคอัลไซเมอร์ โรคสมองเสื่อม หรือโรคหลอดเลือดสมอง เป็นต้น

โรคเกาต์

มักพบในชายสูงอายุมากกว่าหญิง ทำให้เกิดอาการปวดตามข้อ ซึ่งเกิดจากการมีกรดยูริกสะสมในร่างกายเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะตามข้อ ซึ่งคนแต่ละวัยมีระดับกรดยูริกในเลือดที่แตกต่างกัน เช่น ผู้หญิงวัยก่อนหมดประจำเดือนจะมีระดับกรดยูริกในเลือดสูงกว่าคนในวัยอื่นๆ หรือการรับประทานอาหารที่มีสารพิวรีนสูง เช่น เนื้อเป็ด เนื้อไก่ เครื่องในสัตว์ ถั่วต่างๆ ก็เป็นสาเหตุสำคัญในการเกิดกรดยูริกในร่างกายมากเกินไป

โรคเบาหวาน

เป็นความผิดปกติของร่างกายที่มีการผลิตฮอร์โมนอินซูลินไม่เพียงพอ อันส่งผลให้ระดับน้ำตาลในกระแสเลือดสูงเกิน ก่อให้เกิดอาการต่างๆ เช่น ปัสสาวะและกระหายน้ำบ่อย ต้ม้ำในปริมาณมากต่อครั้ง อ่อนเพลีย น้ำหนักตัวลดโดยไม่มีสาเหตุ และอาจเกิดภาวะแทรกซ้อนตามมาได้ เช่น ตาพร่ามัว ตาบอด ไตเสื่อม ขาดตามปลายมือปลายเท้า และอาจติดเชื้อได้ง่าย

โรกระบบทางเดินปัสสาวะ

ผู้ชายสูงอายุ ส่วนใหญ่เป็นโรคต่อมลูกหมากโตจนกดท่อปัสสาวะ ทำให้ปัสสาวะลำบาก ปัสสาวะบ่อยโดยเฉพาะตอนกลางคืน ปัสสาวะออกไม่หมดทำให้เหลือบางส่วนไว้ในกระเพาะปัสสาวะ อันเป็นสาเหตุของการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะได้ ผู้หญิงสูงอายุ มักกลั้นปัสสาวะไม่อยู่ อาจเกิดจากระบบประสาท สุขภาพจิต กระเพาะหรือทางเดินปัสสาวะผิดปกติ เช่น เกิดการอุดตัน การติดเชื้อ หูรดไม่ดี

โรคข้อเข่าเสื่อม

มักพบในผู้หญิงสูงอายุมากกว่าชายถึง ๒ เท่า เกิดการใช้ข้อเข่ามานาน การรับน้ำหนักตัวที่มากเกินไป อาการที่พบคือ การเจ็บปวดของข้อและข้อบวม อาการข้อขัด หรือรูปร่างขาโก่งผิดปกติ เขยียดขาได้ไม่สุด โดยเฉพาะคนที่เล่นกีฬาหนักๆ หรือคนที่น้ำหนักตัวมากอาจเป็นตัวส่งเสริมให้ข้อเข่าเสื่อมเร็วยิ่งขึ้น

โรคกระดูกพรุน

โรคนี้อีกเกิดกับผู้หญิงสูงอายุ โดยเฉพาะวัยหมดประจำเดือน เป็นภาวะที่กระดูกมีความหนาแน่นน้อยลง ทำให้กระดูกบางและเปราะหักง่ายขึ้น อาการของโรคนี้อีกได้แก่ เสียความแข็งแรงจากการรั่วของฟอสฟอรัส ฟันผุร้อนหลุดร่วงง่าย หลังงุ้มลง ส่วนสูงลดลง ขาหรือเข่าโก่งออกมากผิดปกติ ปวดเสียวบริเวณข้อต่อต่างๆ และมักปวดกระดูกสันหลัง สะโพก และกระดูกข้อมือ

โรคตา

โรคตาที่ผู้สูงอายุเป็นกันมาก คือ โรคจอประสาทตาเสื่อม โรคต้อกระจก โรคต้อหิน และน้ำวุ้นตาเสื่อม ซึ่งเกิดจาก

หลายสาเหตุ และมีอาการที่แตกต่างกัน แต่สาเหตุส่วนใหญ่ของโรคตาเกิดจากความเสื่อม เนื่องจากอายุที่มากขึ้น ทำให้การมองเห็นลดลง ดังนั้นเมื่อเกิดอาการผิดปกติ ควรรีบมาพบจักษุแพทย์ทันทีเพื่อทำการวินิจฉัย และรักษาได้อย่างถูกต้อง

โรคไต

ในช่วงแรกมักไม่แสดงอาการ แต่เมื่อไตเริ่มเสื่อมมากขึ้น จะทำหน้าที่ลดลง และเกิดการคั่งของเสียมากขึ้น ดังนั้น ความผิดปกติและอาการก็จะแสดงมากขึ้น เช่น อ่อนเพลีย บวม เหนื่อยง่าย ความดันโลหิตสูง ถ้าอาการเพิ่มมากขึ้น จนอาจนำไปสู่อาการไตวายเรื้อรังจะมีอาการเพิ่มขึ้น เช่น ตัวซีด คันตามตัว เบื่ออาหาร อันนำไปสู่การรักษาอย่าง การล้างไต ฟอกเลือด และเปลี่ยนไตในที่สุด

โรคความดันโลหิตสูง

คนปกติจะมีความดันโลหิต ๑๒๐/๘๐ - ๑๓๙/๘๙ มิลลิเมตรปรอท ซึ่งหากมีความดันมากกว่านี้ จะจัดว่าเป็นผู้ที่มีภาวะความดันโลหิตสูง ซึ่งโรคนี้ส่วนใหญ่มักไม่มีอาการแสดง แต่บางครั้งอาจมีอาการใจสั่น ปวดศีรษะ หน้ามืด ตาพร่า ถ้าไม่รักษาตั้งแต่เริ่มต้น อาจเกิดภาวะแทรกซ้อนได้ เช่น อัมพฤกษ์ ตาบอด ไตวาย หัวใจวาย เป็นต้น

โรคหัวใจขาดเลือด

สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดโรคนี้นี้มาจากหลอดเลือดหัวใจตีบ ซึ่งเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ พบมากในผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง สูบบุหรี่ อ้วนลงพุง ขาดการออกกำลังกาย หรือคนในครอบครัวเป็นโรคหัวใจยิ่งทำให้มีโอกาสเป็นโรคสูงขึ้น อาการที่สำคัญคือ เจ็บแน่นหน้าอกระหว่างราวนม ลึนปี คล้ายมีอะไรมากดทับ หายใจไม่สะดวก อาจร้าวไปที่คอ กราม แขนซ้ายด้านใน และอาจมีอาการอื่นร่วมด้วย เช่น เหงื่อออก ตัวเย็น เวียนศีรษะ หน้ามืด เหนื่อย หอบ นอนราบไม่ได้ ใจสั่น ดังนั้นเมื่อเกิดอาการเจ็บแน่นหน้าอกควรรีบพบแพทย์โดยเร็ว

บรรยายหัวข้อ การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียง และภัยเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อม

วิทยากรบรรยายโดย นางสาวอิฐฎวรา สำแดงสุข นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่

๑. ห้องน้ำ ห้องน้ำเป็นห้องที่ผู้สูงอายุอาจเกิดอุบัติเหตุได้บ่อยครั้ง ห้องน้ำที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุควรมีลักษณะ ดังนี้ • ห้องน้ำควรมีระยะห่างจากห้องนอนของผู้สูงอายุไม่เกิน ๓ เมตร เพราะผู้สูงอายุมักมีปัญหาการกลืนปัสสาวะไม่อยู่

- พื้นห้องน้ำควรระบายน้ำได้ดีไม่มีน้ำขังขณะอาบน้ำ ใช้วัสดุปูพื้นที่มีลักษณะหยาบ ขรุขระเล็กน้อย หรือใช้วัสดุกันลื่นที่เป็นแผ่นวางในจุดที่มีความเสี่ยงต่อการหกล้ม
- มีราวจับหรือเกาะ โดยเฉพาะบริเวณรอบๆ โถส้วมและที่อาบน้ำเพื่อช่วยในการลุกนั่ง ราวจับควรมีความแข็งแรง แน่นหนา เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓.๕ ซม. สูงจากพื้น ๘๐ ซม. ระยะห่างจากผนัง ๕ ซม.
- ควรเป็นพื้นที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ สีฝาผนังและสีพื้นห้องควรเป็นสีตัดกัน เพื่อความชัดเจนในการมองเห็นของผู้สูงอายุ

- สุขภัณฑ์ต่างๆ ควรมีวิธีการใช้ที่ง่ายและปลอดภัย เช่น โถส้วมแบบโถนั่งเพื่อสะดวกต่อการลุกนั่ง

๒. ห้องนอน ห้องนอนเป็นห้องที่ผู้สูงอายุหรือผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยใช้อยู่เกือบตลอดเวลา ดังนั้นห้องนอนผู้สูงอายุควรอยู่ชั้นล่างและควรจัดสิ่งแวดล้อมดังนี้

- เตียงนอนควรจัดวางในตำแหน่งที่ เข้า-ออก ง่าย ความสูงของเตียงไม่ควรเกิน ๙๐ ซม. และไม่ต่ำกว่า ๔๐ ซม. หรือ ขึ้น-ลง ได้สะดวก เพราะผู้สูงอายุจะลุกนั่งและลงจากเตียงลำบาก

- พื้นเตียงนอนไม่ควรแข็งหรือนุ่มเกินไป เพราะจะทำให้ลุกขึ้นยาก หรือปวดหลังปวดข้อได้

- ควรมีราวจับที่ขอบเตียง เพื่อช่วยผ่อนการใช้แรงในการลุกนั่งบนเตียงได้สะดวกมากขึ้น

- แสงสว่างในห้องนอนควรสว่างเพียงพอ และมีสวิตช์ไฟที่หัวเตียงเพื่อให้่ายต่อการเปิด - ปิดไฟ

๓. บันได บันไดเป็นบริเวณที่ผู้สูงอายุเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย หากไม่จำเป็นผู้สูงอายุที่การทรงตัวไม่ดี เป็นโรคหัวใจ โรค

ปอด ไม่ควรขึ้นลงบันได ลักษณะบันไดที่เหมาะสม มีดังนี้

- ราวบันไดควรมีรูปร่างทรงกลม ๒ ข้าง เพื่อความสะดวกในการยึดเกาะ บริเวณปลายขั้นบันไดแต่ละขั้นควรมีแถบกันลื่น หากเป็นบันไดที่มีระยะทางยาว ควรมีจุดพักระหว่างทางขึ้นลง
- ควรมีแสงสว่างให้เพียงพอต่อการมองเห็นและมีแถบสีหรือสัญลักษณ์บอกตำแหน่งบนสุดหรือล่างสุดให้ชัดเจน
- ไม่ควรมีสิ่งของใดๆ วางขวางบริเวณบันได
- การขึ้นลงบันได ในมือไม่ควรถือสิ่งของทั้ง ๒ ข้าง ควรมีมือข้างหนึ่งจับราวบันไดขณะขึ้นลงบันได

๔. บริเวณภายในบ้าน

- บริเวณพื้นห้องไม่ควรขัดมัน เพราะอาจลื่นและหกล้มได้ง่าย
- ความกว้างของทางเดิน ไม่น้อยกว่า ๗๐ ซม. และไม่ควรวางสิ่งของบนพื้นหรือเกะกะขวางทางเดิน
- ในกรณีที่ใช้รถเข็น ควรทำเป็นทางลาดในพื้นที่ต่างระดับ
- ไม่ควรมีธรณีประตูเพราะอาจเดินสะดุดล้มได้

๕. อุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ ของผู้สูงอายุ

- ควรอยู่ในตำแหน่งที่หยิบจับง่าย ไม่ควรอยู่ในตำแหน่งที่ต้องใช้การเอื้อมหรือก้มมากเกินไป
- สิ่งของและอุปกรณ์ที่มีขนาดเล็ก เช่น ดินสอ ปากกา ซ้อน ส้อม แปรงสีฟัน กุญแจ ควรมีการเสริมที่จับให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อช่วยในการหยิบจับ
- อุปกรณ์เครื่องใช้ควรมีน้ำหนักเบา ไม่แตกหักง่าย

วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๘

บรรยายหัวข้อ การดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง

วิทยากรบรรยายโดย ทพญ.เพ็ญบุญญา ศิริประนะ ทันตแพทย์ชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
 หลักสำคัญของการดูแลความสะอาดช่องปากอย่างมีคุณภาพ คือ การประเมินสุขภาพช่องปาก และวางแผนการดูแลและให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละราย และหากจำเป็นต้องได้รับการรักษา ทางทันตกรรม ผู้สูงอายุควรได้รับการส่งต่อทันตแพทย์ในการรักษาอย่างทันเวลา เครื่องมือในการประเมินสุขภาพช่องปากมีหลายแบบขึ้นอยู่กับผู้ใช้

บรรยายหัวข้อ สุขภาพจิตและจิตสังคมของผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุ

วิทยากรบรรยายโดย นางสาวสุนิสา สิงห์แก้ว นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ กรมสุขภาพจิต
แนวทางการดูแลสุขภาพจิตใจของผู้สูงอายุ

- การให้เกียรติ ยอมรับในการตัดสินใจ ยอมรับบทบาท และให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ เช่น คอยซักถามเรื่องสุขภาพและความเป็นอยู่ ชวนคุย เล่าเรื่องสนุกๆ ให้ท่านฟัง
- หากิจกรรมให้ผู้สูงอายุทำ เป็นสิ่งที่ทำแล้วเพลิดเพลิน สิ่งที่ท่านชอบและสนใจที่จะทำ หมั่นทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว กระตุ้นให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าคุณเองเป็นที่ปรึกษาของบุคคลในครอบครัวได้
- อย่าทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าเขาเป็นผู้ที่ทำให้คุณต้องแบกภาระเหนื่อยยากในการดูแล
- หมั่นสังเกตความผิดปกติ และควรสอบถามสาเหตุที่ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความวิตกกังวล พุดคุย และรับฟัง แลกเปลี่ยนวิธีแก้ไขปัญหาหารือกัน ไม่ควรให้ผู้สูงอายุเก็บปัญหา หรือความไม่สบายใจไว้เพียงลำพัง
- ให้ผู้สูงอายุพบปะกับบุคคลที่ชอบหรือคุ้นเคย เช่น ลูกหลาน เพื่อน หรือเพื่อนบ้าน

- ชวนสวดมนต์ ปฏิบัติธรรม ฟังสมาธิ ปรับเปลี่ยนบรรยากาศให้ผู้สูงอายุรู้สึกสดชื่น หลีกเลียงเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความกระทบกระเทือนใจ

ความสุขของผู้สูงวัยเกิดขึ้นได้ด้วยความรัก ความเข้าใจของผู้ดูแลและคนใกล้ชิด ลูกหลานจึงควรมองการแสดงออกของผู้สูงอายุหรือปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยทัศนคติเชิงบวก จะช่วยให้เรารู้สาเหตุและค้นพบทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม สำหรับตัวผู้สูงอายุเอง ควรทำความเข้าใจกับธรรมชาติยอมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และความรู้สึกของตัวเองอย่างเท่าทัน และปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงนั้นเพื่อให้ชีวิตมีความสุข

บรรยายหัวข้อ หลักการส่งเสริมดูแลสุขภาพ และโภชนาการในผู้สูงอายุ

วิทยากรบรรยายโดย นายทักษ์ดนัย ลิ้มวิสัย นักโภชนาการปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่

โภชนบัญญัติ ๙ ประการสำหรับผู้สูงอายุ

กินอาหารให้หลากหลายในสัดส่วนที่เหมาะสม และหมั่นดื่มน้ำหนักตัว

๑. กินข้าวเป็นหลัก เน้นข้าวกล้อง ข้าวขัดสีน้อย
๒. กินพืชผักและผลไม้ตามฤดูกาลให้มากเป็นประจำ
๓. กินปลา ไข่ เนื้อสัตว์ไม่ติดมัน ถั่วและผลิตภัณฑ์จากถั่วเป็นประจำ
๔. ต้มนมและผลิตภัณฑ์จากนมเป็นประจำ
๕. หลีกเลียงอาหาร ไขมันสูง หวานจัด เค็มจัด
๖. ดื่มน้ำสะอาดให้เพียงพอ ควรหลีกเลียงเครื่องดื่มรสหวาน
๗. กินอาหารสะอาด ปลอดภัย

งดหรือลดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

สรุป กินเพลิน เจริญตา พาจำดี มีพลัง

บรรยายหัวข้อ ทบทวนเครื่องมือ (ADL TAI ICF แบบประเมินระยะยาว) และประเด็น ปัญหาการดำรงชีวิตกับขั้นตอนการดูแลช่วยเหลือ วิเคราะห์การดำเนินงาน Long Term Care ในชุมชน

วิทยากรบรรยายโดย ดร.สินศักดิ์ชนม์ อุ่นพรมมี นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

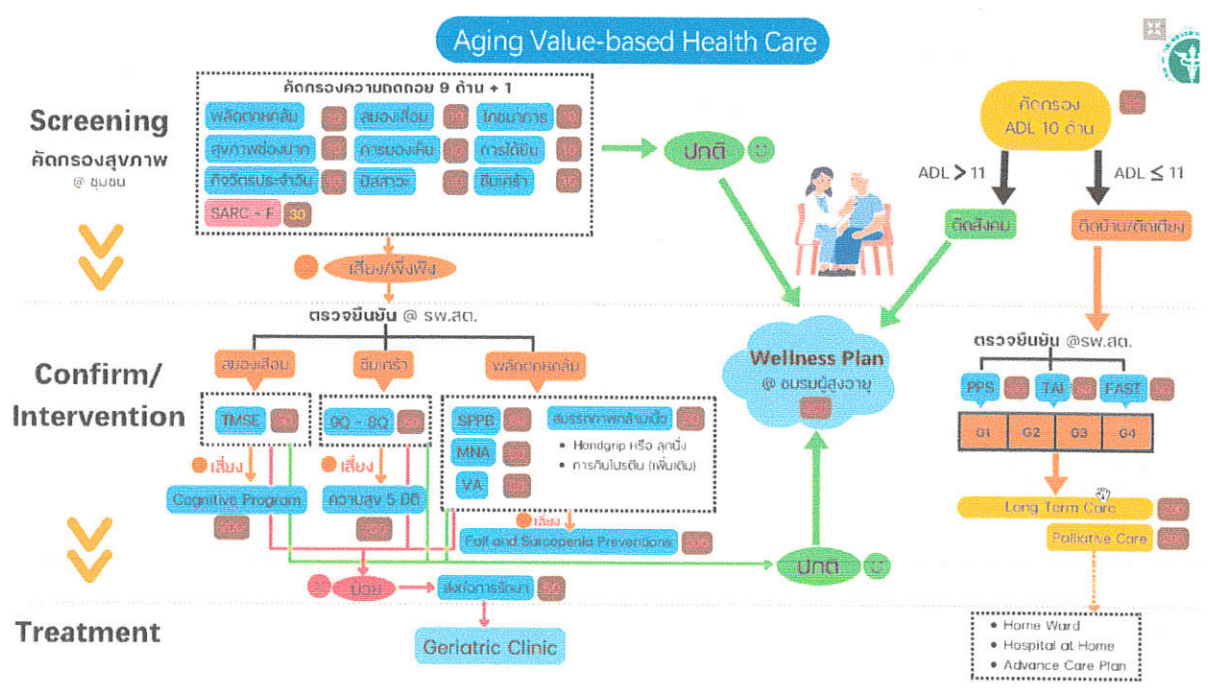
ศูนย์อนามัยที่ ๙ นครราชสีมา

การประเมินคัดกรองความสามารถ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (ADL) • Barthel Activity of Daily Living Index หรือ ADL Index คือ การวัดความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน • มีทั้งหมด ๑๐ หมวด • คะแนนเต็มคือ ๒๐ คะแนน (เดิมคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน) • คะแนนยิ่งมาก แสดงถึงสามารถช่วยเหลือตนเองในการดำเนินชีวิตประจำวันได้มาก

แบบประเมิน ADL ทั้ง ๑๐ หมวด ดังนี้

- ๑.รับประทานอาหาร เมื่อเตรียมส ารับไว้ให้เรียบร้อยต่อหน้า
- ๒.ล้างหน้า หวีผม แปรงฟัน โกนหนวด ในระยะ ๑-๒ วันที่ผ่านมา
- ๓.ลุกนั่งจากที่นอนหรือจากเตียงไปยังเก้าอี้
- ๔.ใช้ห้องน้ำ
๕. การเคลื่อนที่ภายในห้องหรือบ้าน
- ๖.การสวมใส่เสื้อผ้า

- ๗. การขึ้นลงบันได ๑ ชั้น
- ๘. การอาบน้ำ
- ๙. การกลั่นกรองถ่ายอุจจาระในระยะ ๑ สัปดาห์ที่ผ่านมา
- ๑๐. การกลั่นปัสสาวะในระยะ ๑ สัปดาห์ที่ผ่านมา

บรรยายหัวข้อ การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง (Palliative care) ในชุมชน

วิทยากรบรรยายโดย พญ.ช่อทิพย์ พรหมมาร์ตัน นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลลำพูน

เป้าหมายการดูแลแบบประคับประคอง คือ การดูแลแบบประคับประคองไม่ใช่เพียงแค่การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายเท่านั้น แต่เป็นแนวทางการดูแลผู้ป่วยในองค์รวมตั้งแต่ผู้ป่วยเริ่มเผชิญกับภาวะความเจ็บป่วยจนถึงการดูแลผู้ป่วยในวาระสุดท้ายของชีวิต เป้าหมายของการดูแลแบบประคับประคอง คือ การมุ่งหวังให้ผู้ป่วยและบุคคลในครอบครัวสามารถใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข มีความสัมพันธ์ที่ดีในวาระสุดท้าย มีความสุขสบายทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ครอบคลุมถึงการลดความทุกข์ทรมานจากการยื้อชีวิต เนื่องจากการรักษาบางอย่างในห้อง ICU อาจเป็นการรักษาที่สร้างความทุกข์ทรมานและความเจ็บปวดโดยไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ กับผู้ป่วย ทำให้ผู้ป่วยสามารถจากไปอย่างสงบ สมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และสอดคล้องกับความเชื่อ ศาสนา สังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้ป่วยและครอบครัว

หลักการของการดูแลประคับประคอง คือ การส่งเสริมให้ผู้ป่วยและญาติมีความเข้าใจเรื่องโรคและการดำเนินของโรคเพื่อให้สามารถวางแผนในการใช้เวลาที่เหลืออยู่ให้มีค่าที่สุด รวมถึงสามารถใช้เวลาดังกล่าวระงับปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ควบคู่ไปกับการรักษาหลัก โดยเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถทำให้คุณภาพชีวิตของคนไข้และครอบครัวดีขึ้น มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

หลักการของการดูแลประคับประคอง

* ดูแลทั้งผู้ป่วยและครอบครัว

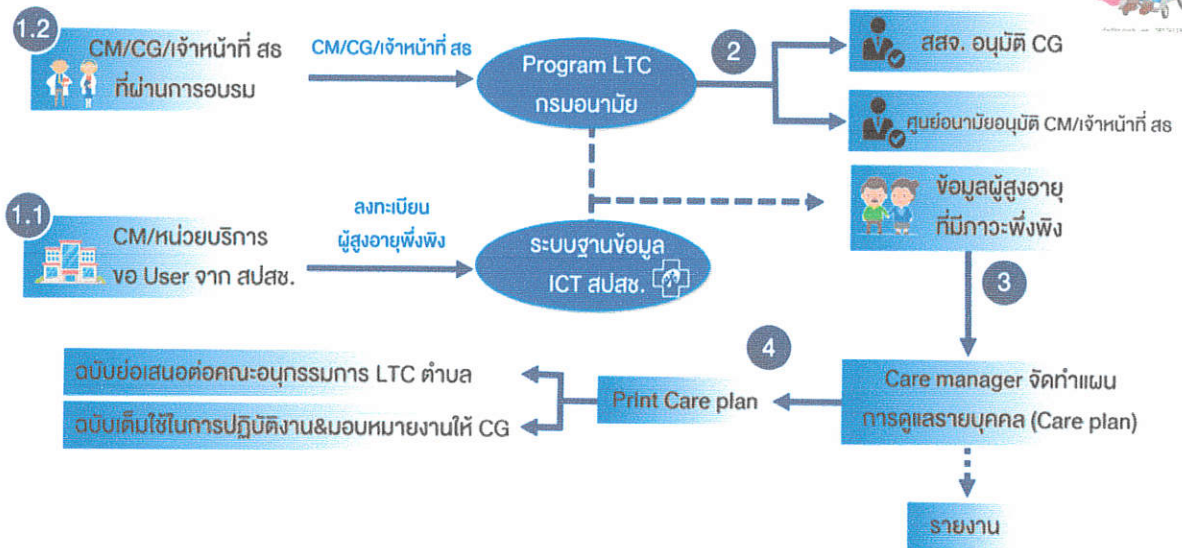
* ประเมินผู้ป่วยอย่างถี่ถ้วนและรอบคอบ ให้การดูแลโดยมุ่งลดความทุกข์ทรมานทั้งจากอาการทางกาย เช่น ลดอาการปวด หอบเหนื่อย อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน จากอาการทางจิตใจ เช่น ซึมเศร้า วิตกกังวล

* พยายามดูแลให้ผู้ป่วยถึงวาระสุดท้ายอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่เร่งการเสียชีวิต ไม่ยืดการเสียชีวิต

บรรยายหัวข้อ ระบบโปรแกรม Long Term Care (3C) กรมอนามัย

วิทยากรบรรยายโดย นางอานันตยา นอรัตน์ นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
 สอนวิธีการเข้าระบบและการลงข้อมูลในระบบโปรแกรม Long Term Care (๓C) กรมอนามัย ฝึกโดยการเข้าใช้
 และเข้ารหัสของหน่วยบริการและกองทุนแต่ละพื้นที่

ภาพรวมการทำงาน Program Long Term Care (3C)

กรอบการดำเนินงาน

<p>ระบบบริการ (Service delivery)</p> <ul style="list-style-type: none"> บริการเยี่ยมบ้าน (LTC) บริการในชุมชน/องค์กรศาสนา (สถานชิวาภิบาล) บริการดูแลที่บ้าน (เอกชน) 	<p>ระบบข้อมูลข่าวสาร (Information)</p> <ul style="list-style-type: none"> บริการเยี่ยมบ้าน (LTC) <ul style="list-style-type: none"> - โปรแกรม LTC สปสช. - โปรแกรม 3C กรมอนามัย บริการในชุมชน/องค์กรศาสนา (สถานชิวาภิบาล) <ul style="list-style-type: none"> - รายงานข้อมูลตัวชี้วัดผ่าน Google form - หน้าแสดงผลข้อมูลสถานชิวาภิบาล https://lookerstudio.google.com/reporting/fbee2ed8-d618-4dca-b5a4-032b601ef3c4 บริการดูแลที่บ้าน (เอกชน) <ul style="list-style-type: none"> - เว็บไซต์จัดการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน https://homecare.anamai.moph.go.th 	<p>ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ (Health equity)</p> <ul style="list-style-type: none"> บริการเยี่ยมบ้าน (LTC) : สปสช. จัดบริการสาธารณสุขตามชุดสิทธิประโยชน์ เหมายจ่ายจำนวน 10,442 บาท/คน/ปี บริการในชุมชน/องค์กรศาสนา (สถานชิวาภิบาล) : เงินเดือนเป็นหน่วยบริการ ตามมาตรา 3 เบิกจ่ายตามหลักเกณฑ์ สปสช. บริการดูแลที่บ้าน (เอกชน) : ผู้ดำเนินกิจการขอใบอนุญาตประกอบกิจการ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่
<p>กำลังคนด้านสุขภาพ (Health workforce)</p> <ul style="list-style-type: none"> บริการเยี่ยมบ้าน (LTC) <ul style="list-style-type: none"> - Care Manager (สังกัด สส./นท.) - Caregiver (สังกัด สส./นท.) - Care Community (สังกัด นท.) บริการในชุมชน/องค์กรศาสนา (สถานชิวาภิบาล) <ul style="list-style-type: none"> - Care Manager - Caregiver/ Care Community - พระภิกษุ/ภิกษุณี - นักบริหารชุมชน บริการดูแลที่บ้าน (เอกชน) <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ดำเนินกิจการ - ผู้ให้บริการ 		<p>ค่าตอบแทน</p> <p>Caregiver สังกัดกองทุน LTC</p> <p>1) ดูแล 1 - 4 คน ได้รับ 600 บาท/เดือน 2) ดูแล 5 - 10 คน ได้รับ 1,500 บาท/เดือน</p> <p>Caregiver สังกัดศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ</p> <p>1) ปฏิบัติงานตาม Care Plan ไม่เกินวันละ 6 ชม. 2) ได้รับ 50/ชั่วโมง วันละไม่เกิน 6 ชม.</p> <p>อาสาสมัครบริการท้องถิ่น</p> <p>ปฏิบัติงานเต็มเวลา ตาม Care Plan วันละ 8 ชั่วโมง 20 วัน</p> <p>1) ผ่านการอบรมหลักสูตร CG 70 ชม. ได้รับค่าตอบแทน 5,000 บาท/เดือน</p> <p>2) ผ่านการอบรมหลักสูตร อส. เพิ่มขึ้น 50 ชม. ได้รับค่าตอบแทน 6,000 บาท/เดือน</p>

วันที่ 22 มกราคม 2568

บรรยายหัวข้อ ทิศทางการดำเนินงานการเขียน Care plan และฝึกปฏิบัติการใช้งานโปรแกรม
 วิทยาการบรรยายโดย นางสาวอังศุมาลิน บัวแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่
 สอนวิธีการเข้าระบบการเขียน Care plan และฝึกปฏิบัติการใช้งานโปรแกรม โดยการทำ case ในแต่ละพื้นที่
 ของหน่วยบริการและกองทุนแต่ละพื้นที่

3. การจัดทำแผนการดูแล (Care plan)

ชื่อ patient test เลขบัตรประจำตัวประชาชน 13098801010972	ที่อยู่ อุบลราชธานี หมายเลขโทรศัพท์ 1234	จัดทำวันที่ 17 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2563 วินิจฉัย: ADL-I, TAI-C3 ผู้สูงอายุภาวะพึ่งพิงกลุ่มที่ 3 ข้อมูลสุขภาพเบื้องต้น: test							
แนวคิดของผู้ให้บริการและครอบครัวที่มีต่อการ ดำรงชีวิต ผู้สูงอายุ - อยากสร้างประโยชน์ให้สังคม - อยากให้คนอื่นเห็นความสำคัญ/รู้สึกมีคุณค่า ญาติ - อยากให้ผู้สูงอายุช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น - อยากให้มีคนช่วยเหลือดูแลเมื่อเจ็บป่วย	แนวโน้มนโยบายการให้ความช่วยเหลือโดยรวม (รวมเป้าหมายระยะยาว) - ตั้งเป้าสังคมเหมาะสม - มีอาชีพ มีรายได้ - test	ข้อควรระวังในการให้บริการ - การทำร้ายตนเองและผู้อื่น/ฆ่าตัวตาย - การกินอาหาร/สำลักอาหาร							
ประเด็นปัญหาและความต้องการในการดำรง ชีวิต - กลืนบิสซาวร ไม่ได้ - กลืนลำบาก - ความสามารถในการมองเห็น	เป้าหมายในการดำรงชีวิต (เป้าหมายระยะสั้น ภายใน 3 เดือน) - ทำกิจวัตรประจำวันได้ เช่น เดินได้ด้วยตนเอง อาบน้ำเองได้ ทานข้าวเองได้ ขับถ่ายเองได้ ภายใน 1 วัน - ทำกิจวัตรประจำวันได้ เช่น เดินได้ด้วยตนเอง อาบน้ำเองได้ ทานข้าวเองได้ ขับถ่ายเองได้ ภายใน 1 วัน	บริการนอกเหนือรายสัปดาห์ (รวมการช่วยเหลือ ของครอบครัวและ caregiver) อุปกรณ์ทางการแพทย์ - Urine Bag - ที่นอนลม กายอุปกรณ์ - ผิบบนขาข้างซ้าย - ถุงทรายถ่วงน้ำหนัก บริการอื่นๆ - test							
กิจกรรม ดำรงชีพ แบ่ง दिन ตระหนักรู้	กิจกรรม การจัดทำแผนการดูแลและการช่วยเหลือผู้ป่วย (Performance)								
	ความถี่	จ.	อ.	พ	พฤ	ศ	ส	อ	ผู้รับผิดชอบ
	วันละ 1 ครั้ง(เช้า)	✓	✓	✓	✓	✓			ผู้ดูแลผู้สูงอายุ(CG)
	วันละ 1 ครั้ง(เย็น)			✓	✓				ผู้ดูแลผู้สูงอายุ(CG)
กิจกรรมหลักในการดำรงชีวิต - ดูแลเตรียมอาหารและรับประทานอาหารเช้า กลางวัน และเย็นโดยญาติ - ดูแลเตรียมอาหารและรับประทานอาหารเช้า กลางวัน และเย็นโดย Caregiver	ผู้จัดทำ นายสุรเชษฐ์ หาญรบ ผู้รับผิดชอบ นายสุรเชษฐ์ หาญรบ ระยะเวลาที่ caregiver ดูแลผู้สูงอายุไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง 20 นาที/วัน								
	ข้าพเจ้าเห็นชอบกับการปฏิบัติตาม Care Plan นี้								
	1) _____ (ผู้ป้า/ญาติ) รลป								
	2) _____ (ผู้ป้า/ญาติ) รลป								

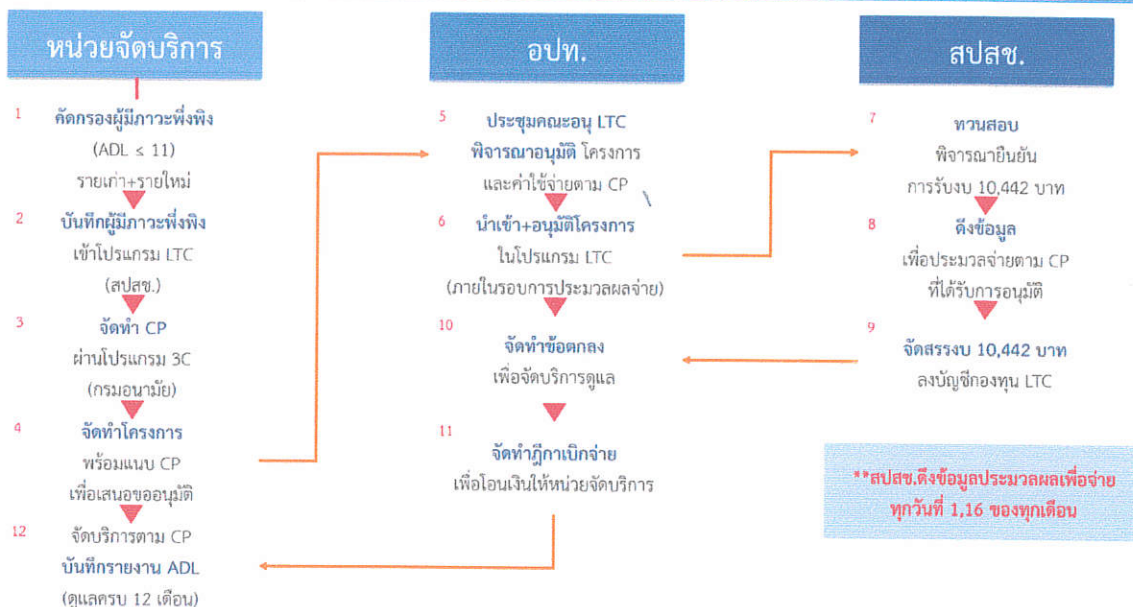
- แนวคิดของผู้รับบริการ
- ประเด็นปัญหา+ ความต้องการ ในการดำรงชีวิต
- เป้าหมายในการดำรงชีวิต
- การวางแผนการช่วยเหลือ Weekly Plan

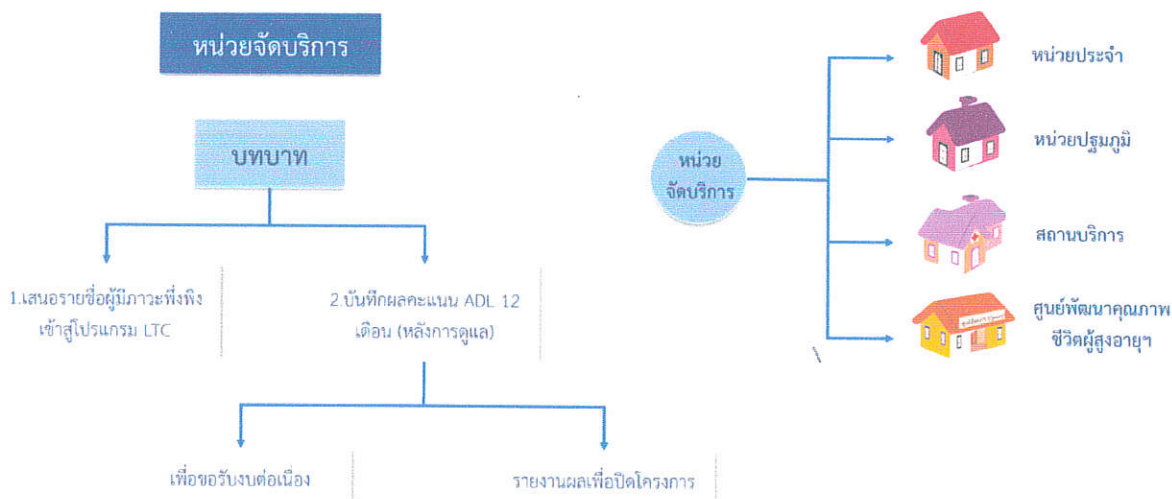
บรรยายหัวข้อ การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุตามแนวทางแพทย์ทางเลือก และภูมิปัญญาชาวบ้าน
 การใช้แพทย์แผนไทยและการนวดประคบ การทานอาหารให้เป็นยา โรคตามธาตุ ตามฤดูกาล

บรรยายหัวข้อ การเบิกจ่ายกองทุนระบบการดูแลระยะยาว (Long Term Care) และระบบโปรแกรม Long Term Care สปสช.

ขั้นตอนการดำเนินงาน LTC 2568

บทบาทหน่วยจัดบริการ

วิทยากรบรรยายโดย นายประมวล ปาละก้อน สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต ๑ เชียงใหม่

ตอบชี้แจงเรื่องการเบิกจ่ายเงินกองทุนแต่ละพื้นที่ที่ปัญหาและอุปสรรค

การขอรหัสเข้าใช้งานโปรแกรม LTC

ระบบดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง (LTC)

- 1) กรณีที่เป็นหน่วยบริการ (รพ., รพ.สต.) สามารถดำเนินการได้ในระบบการบริหารจัดการผู้ใช้งานฯ ผ่านระบบ One Stop Service ที่ลิงก์ <https://ossregister.nhso.go.th>
- 2) กรณีที่ต้องการส่งเป็นเอกสารให้ใช้แบบฟอร์ม https://chiangmai2.nhso.go.th/dc_user/User_LTC.zip
แล้วส่งเอกสาร ไปที่ สปสช. เขต 1 เชียงใหม่ ทางไปรษณีย์ หรือ ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban1@nhso.go.th (5-7วันทำการ)
- 3) กรณีที่เป็นศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (รหัส Qxxx) ให้ใช้
แบบฟอร์ม https://chiangmai2.nhso.go.th/dc_user/User_LTC_Q.zip
ส่งแบบฟอร์มและไฟล์ template ที่เป็น Excel ไปที่ : register@nhso.go.th (ไม่ต้องส่งเอกสาร มาที่ สปสช. เขต 1 เชียงใหม่)
หากต้องการติดต่อประสานงาน 1330 กด 5 กด 3

**กรณียังไม่ได้รับรหัสผ่านของ ศูนย์ฯ ภายใน 3 วันให้โทรติดต่อ สปสช.ส่วนกลาง คุณใจเดียว มือถือ/ไลน์ 0613878343

ผู้ประสานงานสปสช.เขต 1 เชียงใหม่

นางสาวจรรุณี อินอร

มือถือ 063-0788621

- การ Post test จากผู้จัดอบรมโดยศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย

๘. ประโยชน์ที่ทางราชการ/ประชาชนได้รับจากการฝึกอบรม

๘.๑ สามารถนำความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ทักษะ หรืออื่น ๆ ที่ได้รับในการอบรมนำมาเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ และส่วนราชการที่สังกัดอยู่ โดยสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๘.๒ นำความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ทักษะ ที่ได้จากการอบรมสัมมนา ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ลดปัญหาทางสังคม เช่น การทอดทิ้งผู้สูงอายุ หรือปัญหาสุขภาพจิต

๘.๓ พัฒนาเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้สูงอายุภาวะพึ่งพิงในพื้นที่ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี ลดความเสี่ยงต่อการหกล้ม โรคเรื้อรัง และภาวะแทรกซ้อนทางสุขภาพ

๙. ข้อเสนอแนะ แนวความคิดที่นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานหรือพัฒนางานที่สอดคล้องกับข้อ ๘

นำแนวทางที่ได้รับจากการอบรมมาปรับปรุงวิธีการทำงาน เช่น การใช้เทคโนโลยีในการบันทึกข้อมูลหรือการบริหารจัดการผู้สูงอายุ แบ่งปันความรู้กับเพื่อนร่วมงาน นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้สูงอายุภาวะพึ่งพิง (อสบ.)ในพื้นที่

กรมอนามัย
Department of Health

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางโสธรา ใจเส่าร์ดี

ได้ผ่านการอบรมหลักสูตรที่เป็นผู้จัดการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) จำนวน ๑๘ ชั่วโมง
ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ มกราคม ๒๕๖๘

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

จัดอบรมโดย ศูนย์อนามัยที่ ๑ เชียงใหม่ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ขอให้ความสุข ความเจริญ ประสบความสำเร็จสืบไป

(แพทย์หญิงอัมพร เบญจพลพิทักษ์)
อธิบดีกรมอนามัย